

Α'.

Ἐκκλησία Αἴνου

Μητροπολίται καὶ ἐκλογὴν μέχρι τοῦ 1880.

§ 2. Ὁ Le Quien ἐν τῷ περιπτύτῳ συγγράμματι αὐτοῦ (¹) τῇ Χριστιανικῇ Ἀνατολῇ (Oriens Christianus) εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ροδόπης πρῶτην σημειοῦται τὴν Ἐκκλησίαν Τραϊανουπόλεως (Ecclesia Trajanopolis metropolis) πέμπτην δὲ τὴν τῆς Αἴνου (Aeni) ἐν σ. 1201—1202. Ἐν τῇ Notitia Hieroclis ὁμοῦς προστίθῃσι: prima civitas est Aenus, secunda Maximianopolis, tertia Trajanopolis, quae tamen illius provinciae ecclesiarum metropolis fuit. Τὰ λοιπὰ ἀδιόφορα τῷ στενῷ μελετήματι, περὶ οὗ στενότερον, ἵνα μὴ εἴπω στενότερον λόγον ἐνταῦθα τοῖς φίλοις τῶν «Θρακικῶν» ἀναγνώσταις προσφέρω ἄλλοις ἐπεικέσι φίλοις οὐ μόνον ὑγείας, ἀλλὰ καιροῦ καὶ δὴ καὶ βιβλίων εὐθνηοῦσι τὰς συμπληρώσεις ἀνατιθεῖς.

Παραλείπων ἐξ ἀνάγκης τὰ παρ' ἐμοὶ ἄλλα ἀτελῶς ἴσως καὶ ἀκαταστάτως συνειλεγμένα, τὰ παρὰ Schlumberger (Sigillographie), Mordtmann (Ἑλλ. Φ. Συλλόγῳ) Miklosich—Müller (Acta et Diplomata) ἐν 6 τόμοις, Vindobonae—1890) καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ παρὰ Le Quien κλπ. καὶ τῇ Ἐκκλ. Ἀληθείᾳ, περιορίζομαι ἐκλεκτικῶς εἰς τὴν κατωθεὶ ἀναγραφὴν ὀνόματων ὀλίγων μητροπολιτῶν, διὰ τινὰ σημεῖα ἐπιτηδεύειν ἐμὸν προκριθέντων παρὰ ἐποσημειούμενος τὰς πηγὰς, ἀφ' ὧν ἤντησα τὰ περὶ αὐτῶν.

§ 3. Ὀλύμπιος Αἴνου. — Αἴνους καλεῖ τὴν Αἴνον ὁ μέγας Ἀθανάσιος καὶ αὐτὸν ἀναφέρει ἐπίσκοπον.

Γεώργιος. — Ἐν τῇ Πενθέκτῃ Συνόδῳ «ἀνάξιτος ἐπίσκοπος τῆς Αἰνιτῶν πόλεως Θρακικῶν χώρας».

Ἰωάννης. — ἐπὶ Ἀλεξίου πατριάρχου τοῦ Στουδίτου (Δεκέμ. 1025 μέχρι Φεβρουαρίου. 1043) ὑπογράφεται εἰς τὸν κατὰ τῆς αἰρέσεως τῶν Θεοπασχιδῶν, ἦτοι Ἰακωβιτῶν τόμον, 35ος τὴν σειράν μετὰ Κωνσταντίνου τῶν Χωνῶν μητροπολίτην (²). Κατὰ τὸ 1030—1038.

Μιχαήλ. — Ἐπὶ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ καὶ ἐπὶ πατριάρχου Νικολάου. Ὅρα τὰ παρὰ Le Quien—καὶ Migne, Patrol. Graeca τ. 127 σ. 974. Ὑπογράφει πρὸ τοῦ Κερχύρας Νικολάου.

¹) Ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ. Παρισίους 1740, fol. ἐν σ. 1193.

²) Ὅρα σ. 26 τοῦ Ficker G. «Erlasse d. Patriarchen von K)pel Alexios Studios» Festschrift der Universität Kiel, ἐπὶ τοῖς γενεθλίοις Γουλιέλμου τοῦ Β'. ἐν Κιέλφ 1911. Σημειώσεις εἰσέρχονται πολλὰ καὶ μητροπολιτῶν κατάλογοι ἀξιόλογοι.

Ἰωάννης κατὰ τὸ 1166. Ἴδε τὰ παρὰ Le Quien.

§ 4. **Δανιήλ**.— Ὅτε ὁ Καντακουζηνὸς ἐζήτησε παρὰ τῶν ἐν Βυζαντίῳ συνελθόντων ἀρχιερέων «ὅ,τι δέον πράττειν περὶ Καλλίστου πατριάρχου», ὡς ἀπὸ συνθήματος πάντες ἀπεφάναντο ἵνα καλέσωσιν ἐπὶ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τὸν πεπαιδευμένον ἱερομόναχον *Κάλλιστον*.... Πρεσβεία λοιπὸν ἐστάλη ἵνα καλέσῃ αὐτόν· τῆς πρεσβείας μετέσχον οἱ ἀρχιερεῖς Αἴνου *Δανιήλ* καὶ Τενέδου *Ἰωσήφ*. *Βλέπε* τὰ περαιτέρω ἐν *Καντακουζ.* (ἐκδ. Βόννης) τ. Γ' σ. 270—271.

Κατὰ τὸ 1353 ⁽¹⁾.

§ 5. **Διονύσιος**.— Ὁ ἐπίσκοπος *Ἀθύρα* γίνεται Αἴνου κατὰ τὸ 1369. Παρὰ Miklosich—Müller.

§ 6. **Ἀθανάσιος**.— Τοῦτον εὗρισκω μετὰ τῶν ὑπογραφόντων ἐπὶ πατριάρχου Ἀντωνίου. *Τυπικὸν ἀγιορειτικόν* (1393) ⁽²⁾.

Ἡ Αἴνος φαίνεται ὅτι ἔμεινεν ἄνευ μητροπολιτικῆς προστασίας ἀφ' οὗτου ὁ γνωστὸς ἐκ Γενούης οἶκος τῶν *Γατελιούζων* τῇ ἐπιεικεῖ ἀδυναμίᾳ τῶν Παλαιολόγων, ὧν καὶ τὸ ὄνομα εἰς τὸ ἑαυτοῦ προσεκόλλησεν, ἐκ τῶν ἀπέναντι τῆς Θράκης νήσων καὶ εἰς τὴν Αἴνον εἰσепήδησεν καὶ ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν αὐτοῦ ὑποκατέστησε μέχρι οὗ τὸ τοῦ Πορθητοῦ φάσγανον ἀφείλετο καὶ τὴν πόλιν ταύτην. Ὡς εἰς τὸ Α. μέρος τοῦ Παπικοῦ κράτους ἡ *Βενετία* προσεφέρετο τοῖς ὀρθοδόξοις ἐν ταῖς νήσοις—παραλείπω τὰ ἐν Πελοποννήσῳ—αὐτῶ καὶ ἡ πρὸς Δ. ἄλλη Δημοκρατία, ἡ *Γένονα*, δὲν ὑστέρει ἐν ταῖς πρὸς τοὺς Ὀρθοδόξους ὑπηκόους αὐτῆς σχέσεσιν ὥς φαίνεται τοὐλάχιστον ἐκ διασωθέντων ἡμῖν πατριαρχικῶν ἐγγράφων. Ἐν τούτων ἔστω ἡ κάτωθι πατριαρχικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς Αἴνου σὺν *Νικολέτῳ Γατελιούζῳ*, ἣν πρὸ δεκάδων ἐτῶν τεσσάρων διέσωσα παρ' ἐμοὶ ἀντιγεγραμμένην ἐκ τῆς πολυτίμου Συλλογῆς τοῦ Miklosich—Müller (Acta. τ. Β' σ. 338). Ἡ πατριαρχικὴ αὕτη ἐπιστολὴ, ἀδήλου δυστυχῶς πατριάρχου, μικρὰ καθ' ἑαυτήν, μεγάλα διδάσκει ἡμᾶς, ἀφοῦ μετὰ τὸν θάνατον (;) τοῦ μητροπολίτου Αἴνου *Ἀθανασίου* ἡ Ἑκκλησία οὐδένα ἐξελέξατο εἰς διαδοχὴν αὐτοῦ, μάτην δὲ ὁ πατριάρχης δις καὶ τρις

⁽¹⁾ Ἀνάγνωθι τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὸ δημοσιευόμενον ἐν τοῖς Actis τοῦ Miklosich—M (τ. Α' 1860 σ. 353) θαυμασίως διαγράφουσιν τὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ αὐτοκρατορίᾳ κατάστασιν «Παραχωρήσει θεία διὰ πλῆθος ἀμαρτιῶν συνέβη... διάστασις μετὰ τῶν κραταιῶν καὶ ἁγίων ἡμῶν αὐθεντῶν καὶ βασιλέων...» Ἐκ τῆς ἱστορίας γνωστὴ ἡ διάστασις ἐνεκα τῆς εἰς τὸν οἶκον τῶν Παλαιολόγων παρεξόδου τοῦ Καντακουζηνοῦ Ἰωάννου.

⁽²⁾ Ἐν *Γεδεών*, Ἀθῶ, 1885 σ. 115. Ὅρα ὁμῶς καὶ *Αἴνον*, πρόεδρος *Δράμας* τῇ 1395 ἔ. τ. Β' τοῦ Miklosich.

ἔγραψε ζητῶν τὴν συναίνεσιν τοῦ ἄρχοντος τῆς πόλεως (¹). Ἡ ἐπιστολὴ πάντως τακτέα περὶ τὸ 1400, ἐὰν δὲν θελήσωμεν ἵνα καὶ μέχρι τοῦ 1408 παρεκτείνωμεν τὴν χρονολογίαν τῆς ἐπιστολῆς (²), καὶ τοῦτο, διότι ὁ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται ἄρχων Νικολέττος (ἢ Νικολέζος) τῷ 1409 ἀπεβίωσε παρὰ τοὺς τὴν ἡγεμονίαν τῷ υἱῷ αὐτοῦ σὺν Παλαμῆδαι Γατελιούζω Παλαιολόγῳ (³).

Ἡ ἐπιστολὴ ἔχει ὡς :

Εὐγενέστατε, ἐνδοξότατε, φρονιμώτατε ἄρχων τῆς Αἴνου, σὺν Νικολέττω Γατελιούζω ἄμποτε νά ὀγιαίνῃ ἡ εὐγένειά σου καὶ ἔχῃς εἰς τὴν ὀγειάν σου δόλοκαλα.

Περὶ τῆς αὐτόθι ἀγιοπάτης μητροπόλεως Αἴνου, διότι ἔχει πολλοὺς χρόνους καὶ οὐκ ἐδέξατο μητροπολίτην, ἔγραφα τῇ εὐγενείᾳ σου καὶ μίαν καὶ δύο τρεῖς, ἵνα γράψῃς ἡμῖν καὶ ποιήσωμεν μητροπολίτην μετὰ καὶ τοῦ θελήματος καὶ τῆς ἀποδοχῆς σου, ἐπεὶ διὰ τὴν φειδίαν σου καὶ διότι ἀποδεχόμεθα, ἵνα γένηται καὶ τοῦτο μετὰ βουλῆς σου, διὰ τοῦτο οὐδὲν ἐποιήσαμεν μητροπολίτην αὐτόθι· ἐν δὲ ἀναγκαῖον ἵνα ἐδρίσκηται αὐτόθι μητροπολίτης, ὥς καὶ ἀπανταχοῦ, ἵνα διδάσκῃ καὶ τὸν λαὸν καὶ κρατῇ καὶ ἐμποδίῃ καὶ τοὺς ἱερεῖς ἀπὸ ὁμιλῶν καὶ μέθης καὶ κατηλείας καὶ ἄλλων σφαλμάτων· μεγάλη γὰρ ἁμαρτία ἐν εἰς Θεὸν τὸ ἐμποδίζειν γενέσθαι ἀρχιερεῖς εἰς τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγὼ οὐδὲν οὕτε ἀπὸ ταύτης τῆς Ἐκκλησίας, οὕτε ἀλλαχόθεν ποτὲν βούλομαι λαβεῖν τὸ τυχόν, εἰ μὴ ἀρχιερεῖς πανταχοῦ καθιστάνειν γνήσιους εἰς αὔξησιν τῶν πόλεων καὶ προκοπὴν καὶ ἀσφάλειαν τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ. Ἵνα οὖν καὶ ἐαυτοὺς ἀπαλλάξωμεν τῆς ἁμαρτίας, διότι οὐ προῦμεν αὐτόθι γνήσιον μητροπολίτην, καὶ τὴν εὐγένειάν σου, πῶς οὐδὲν ἐζήτησας τοῦτο γενέσθαι γράφομεν καὶ πάλιν ἀξιούμεν, ἵνα γράψῃς ἡμῖν περὶ τούτου καὶ μετὰ τῆς ἀποδοχῆς σου ἐκλεξώ-

¹) Ἀνάγνωθι τὸ ἔγγραφον διὰ τὰ περαιτέρω. Πρβλ. καὶ τὸ σθένος καὶ τὴν αὐθεντίαν, μεθ' ἧς γράφει πρὸς τὸν μεγαλοπρεπέστατον καὶ... τῆς Βενετίας Ι. Μοισενίον ὁ πατριάρχης Μάξιμος ὁ Λόγιος (+1482) καλῶν τοὺς Βενετοὺς ἵνα παύσωσι τοὺς διωγμοὺς κλπ. προσεπιλέγων ὅτι οὕτω ὅμοις οἱ Βενετοὶ προσφερόμενοι... αὐτοὶ Χριστιανοὶ ὄντες, κακὸν παράδειγμα δίδοτε τοῖς ἄρχουσιν νῦν (τοῖς Τούρκοις δηλονοῦν). "Ορα : Μυστακίδου, ἐπὶ τῇ Ἀλώσει, τὰ μετὰ τὴν Ἀλωσιν.... Πατριαρχεῖα, 1920 σ. 86—87. Τὸ ἔγγραφον ὅλον ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Thomas ἐν τοῖς Abhandl. d. K. Bayer. Academie d. Wiss. τοῦ Μονάχου, 1853 ὑπὸ τὸν τίτλον : Eine Griechische Originalurkunde z. G. der anatolischen Kirche εἰς 4ον ὁπερ εὐτυχῶς ἔχω παρ' ἐμοί. Νῦν ἀναδημοσιεύεται ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Miklosich—Müller τ. V, σ. 281—285, Vindobonnae, 1887.

²) Ἐπὶ πατριάρχου Καλλίστου ἢ ἐπὶ Ματθαίου, ὅστις ἐπατριάρχησε (1397—1410 μ. Χ.).

³) Ἐφ' οὗ ἐκτίσθη ἐν Αἴνῳ ἡ Ζωοδόχος Πηγή. "Ορα ὅσα ἔγραφα ἀλλαχοῦ, ἐσημείωσα δὲ ἐν τῇ σ. 49 τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ μετὰ χειρὸς τόμου συντόμως.

μεθα τὸν κρείττονα καὶ ὃν χορηγήσῃ ἡ χάρις τοῦ παναγίου πνεύματος καὶ χειροτονήσαντες στείλωμεν αὐτόθι γνήσιον ἀρχιερέα διδάσκαλόν τε καὶ ποιμένα εἰς τοὺς αὐτόθι Χριστιανούς. Γράφων οὖν, **ἀξιοῦμεν**, περὶ τούτου συντόμως· ἄμποτε νὰ ἐργαίῃ ἡ εὐγένειά σου καὶ ἔχῃς εἰς τὴν ὑγίαν σου δόλοκαλα».

§ 7. **Δωρόθεος** Αἴνου.— Τοῦτον εὐρίσκω ὑπογράφοντα τὸ ἔγγραφον τῆς καθαιρέσεως τοῦ πατριάρχου Μάρκου τοῦ Ξυλοκαράβη. Ἡ καθαιρέσις ἐγένετο Συνοδικῇ διαγνώμῃ ἐπὶ πατριάρχου Διονυσίου ἐν τῇ μονῇ τῆς Παμμακαρίστου (Φερχιέ δζαμί) «μηνὶ Ἰανουαρίου εἰς τὰς ιε' τοῦ ἔτους 1467 (=1467)» καὶ ὑπεγράφη ὑπὸ πολλῶν μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων. Δέκατος τέταρτος τὴν σειρὰν ὑπογράφει ὁ Δωρόθεος.

Ἐπειδὴ ἤριζον περὶ τῆς πατριαρχίας ὁ τε Συμεὼν ὁ Τραπεζούντιος καὶ ὁ Κων)πολίτης Μάρκος, αἱ δὲ ἔριδες κατετάρασσαν τὴν Ἑκκλησίαν, «διὰ τὰ λείπον καὶ οἱ δύο καί... παύσουν τὰ σκίτδαλα» προεκρίθη ἡ ἐπὶ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀνάδοχαις τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως Διονυσίου τοῦ Α' (1467....) μεσιτεία παρὰ τῷ Σουλτάνῳ τῆς ἱστορικῆς κερά—Μάρως (¹).

Ὁ μακαρίτης χαλκέντερος παλαιογράφος Π. ὁ Κεραμεὺς ἐδημοσίευσε τὸ ἔγγραφον ἐν τοῖς *Βυζ. Χρονικοῖς* τῆς Πετροπόλεως (²).

§ 8. **Ματθαῖος**.— Ἐπὶ Ἱερεμίῳ Β' τῷ 1575 ὑπογράφει . . . . . ὁ Τραϊανουπόλεως Ἰωάσαφ πρὸ τοῦ Νικομηδείας καὶ εἶτα . . . ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Αἴνου Ματθαῖος, (σ. 454 τοῦ ὑπ' ἀρ. 333 πατριαρχ. κώδικος).

Ὁ Ματθαῖος τάσσεται ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἀνδρῶν, ὃν ὁ Γερλάχιος ὁ τῆς Γερμανικῆς πρεσβείας ἐφημέριος ἐπέδωκε τῷ Κρουσίῳ τῶν σοφῶν καὶ πεπαιδευμένων ἀνδρῶν κατὰ τὸ 1578· «docti et clari viri hodiernae Graeciae». (Βλέπε: *Turcograecia*, σ. 506—507) (³).

Ὅρα καὶ ἐν τῇ γραπτῇ *Φιλοθήκῃ* ἐν Τυβίγγῃ.

Καὶ κατὰ τὸ 1583, ἐν Συνοδικῷ γράμματι τῷ δοθέντι τοῖς Σιναΐταις (⁴).

¹) Ἀνιγνῶθε ἐν *Turcograecia* σ. 126 κατέκαστα. *Σάθα*, Μ. Βιβλιθ. 7, σ. 581.

²) Ἡ πραγματεία τοῦ Κεραμεῦς φέρει τίτλον «Μάρκος ὁ Ξυλοκαράβης, Πατριάρχης οἰκουμενικὸς καὶ εἶτα πρόεδρος Ἀρχιεδῶν»=*Βυζ. Χρονικά* 1903, τ. Γ' σ. 402—415. Ὑπὸ τὴν πραγματείαν καὶ τῶν πηγῶν ἡ ὑπόδειξις. Σημειώσας ἔχω καὶ παραπομπὴν εἰς *Λάμπρου*, Ν. *Ἑλληνομνημ.* Ζ', 165 καὶ Η'. 310, ὅπερ δὲν δύναμαι ἵνα ἐξελέγξω νῦν.

³) Ἀναδημοσιεύεται ὁ κατάλογος καὶ παρὰ *Σάθα*, Νεοελλην. Φιλολ. 235.

⁴) Ὅρα «Σινὰ ἔγγραφα σ. 58 καὶ τ. V τοῦ Miklosich—Müller, Vindobonae, 1887 σ. 245, ἐνθα καὶ ἡ πηγὴ σημειοῦται τὸ βιβλίον «τοῦ Ἱερεμίου ἀρχιμανδρίτου Σιναΐτου ἐκδοθὲν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1768. Περιγραφὴ...».

§ 9. Παχώμιος.— 1590 (¹).

§ 10. Παρθένιος.— 1601 (²) 23 Φεβρ. υπόμνημα ἐκλογῆς ἀντὶ τοῦ ἀποβιώσαντος, οὗ τὸ ὄνομα δὲν ἀναφέρεται.

Τὸ υπόμνημα τοῦ Παρθενίου ἐν σ. 178 τῆς Νομικῆς Συναγωγῆς διασωθέντι ἔχει ὥδε :

« Τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Αἰνίου ἀπροστατεύτου μεινάσης, ἅτε τοῦ
 » ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος πρὸς τὴν ἀμείνω λήξιν μεταθεμένου, ἡμεῖς οἱ
 » ἐνταῦθα καθευρεθέντες ἀρχιερεῖς προστάξει τοῦ Παναγιωτάτου ἡμῶν αὐ-
 »θέντιου καὶ δεσπότου κῦρ **Ματθαίου** συνελθόντες ἐν τῷ νέῳ Πατριαρ-
 »χείῳ τῷ ἐπ' ὀνόματι τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου ἐποιήσαμεν ψήφους
 » εἰς αὐτὴν καὶ ἐν αὐταῖς ἐθέμεθα α') μὲν τὸν **σπουδαιότατον** ἀρχιάδο-
 »νον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας κῦρ **Παρθένιον**, β') τὸν ἐκείθεν ὄντι ιε-
 »ρομόναχον **Ἀνθίμον** καὶ ἐφημέριον τῆς μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως
 » καὶ γ') τὸν δαυτίαν ιερομόναχον καὶ πρωτοσύγκελλον κῦρ **Γαβριήλ**
 » ὅθεν καὶ ἐσημειώθησαν ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι κατὰ τὸ ζ ρ θ' ἐν μηνὶ Φε-
 » βρουαρίῳ καὶ ἰνδικτ. ιδ' ».

§ 11. **Μελέτιος**.— 28 Μαρτίου 1602, τέως μέγας Πρωτοσύγκελλος ἐπὶ Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Ἀθηνῶν, τοῦ λογιωτάτου . . . Ὑπογράφει καὶ εἰς συνοδικὸν περὶ συνουκισίων γράμμα δημοσιευόμενον εἰς τὰ « Μετὰ τὴν Ἀλωσιν » τοῦ Ὑψηλάντου. Ἐπὶ τούτου ἐγένετο καὶ τὸ διὰ τὴν μονὴν τῆς Σκαλωτῆς (Παναγίας) ἐν Αἰνῷ σπύλλον, ὅπερ ἐδημοσίευσεν ἐν Δελτίῳ I. E. Ἐταιρείας, Β', σ. 622—625 κατὰ τὸ 1609 (ζϞζ, Φεβρ.).

Ὡς πρὶν Αἰνίου κατὰ τὸ 1613, ὅρα ἀμέσως ἐκλογὴν ἐπὶ Τιμοθέου, τοῦ Δανιήλ.

§ 12. **Δανιήλ**.— 1611, ἐπὶ Τιμοθέου πατριαρχου διαδεξάμενος τὸν Μελέτιον. Ὑπογράφει τῷ 1613 ἐν συνοδικῷ γράμματι μετὰ τὸν Βερροῖαν καὶ ἐν ἑτέρῳ, ἐν ᾧ καὶ ὁ πρὶν Κυζίκου Γαβριήλ καὶ ὁ πρὶν Αἰνίου Μελέτιος.

Ὁ Δανιήλ παρεπιδημεῖ ἐν Κων)πόλει κατὰ τὴν ὑπερτελῆ σύνοδον τὴν συγκαληθεῖσαν ἐπὶ ἀμέσῳ ἐκλογῇ διαδόχου τοῦ ἀποθανόντος Τιμοθέου. Ἐξελέγη ὁ Ἀλεξανδρείας Κύριλλος (Λούκαρις) Νοεμβρίου δ' τῷ 1620. Τὸ υπόμνημα τῆς ἐκλογῆς ὑπογράφει, ὡς μετὰ τινὰς ἡμέρας, τῇ λ' Νοεμβρίου καὶ τὸ τῆς ἐκλογῆς ἐπὶ τῇ ἀναδείξει πατριαρχου τῆς Ἀλεξανδρείας, τοῦ Γερασίμου.

¹) *Regel*.— *Analecta Byzantino-russica*, Πετροπόλεως, 1891 σ. 90.

²) *Σάθα*.— Μ. Βιβλ. Γ' σ. 549. Νομικὴ Συναγωγὴ, *Δοσιθέου*. Ἑλλ. Φ. Σουλ. Παράγ. τοῦ IH' τ. σ. 178.

Βλέπε τοῦ Legrand E. Bibliogr. Hellénique (1896) τῆς ΙΖ' ἐκ-
τονταετηρίδος, τ. IV, σ. 342—345. Τὰ ὑπομνήματα ταῦτα ἀναδημοσιεύ-
ονται ἐν τῇ σειρᾷ τῶν τόμων *Πατριαρχικῶν ἐγγράφων*, ἅπανα ἐκ τοῦ
Πατριαρχ. Ἀρχιεπισκοπείου κελεύσει τοῦ ἀειμνήστου Ἰωακείμ τοῦ Γ' ἐπὶ
τὸ αὐτὸ συνέλεξεν ὁ τότε ἀρχιεπίσκοπος, νῦν δὲ μητροπολίτης Κυζίκου *Καλ-
λίνικος* ὁ Δηλικάνης (¹).

§ 13. *Παρθένιος*.—Τῷ 1622 μηνὶ Ἰανουαρίῳ εὗρισκω αὐτὸν εἰς
πρᾶξιν ψήφων ἐπὶ ἐκλογῇ *Μεσημβρίας* (Ἀκακίου) ὑπογράφονται καὶ μηνὶ
Φεβρουαρίῳ ἐπὶ ἐκλογῇ *Ἡρακλείας* καὶ ἐπὶ ἐκλογῇ *Παροναξίας* (²).

Καὶ ἐπὶ *Κυρίλλου* τοῦ Λουκάρεως κατὰ τὸ ζ' ρ' (1622) ὑπὲρ τοῦ
χρησιμοποιήτου ἐν Χίῳ καὶ τῇ Ἑκκλησίᾳ ἀρχοντος *Μιχαὴλ Καβάκου* ἐν
συνοδικῷ γράμματι περὶ τῶν ἐν Χίῳ σταυροπηγιακῶν δύο χωρίων, τοῦ τε
Πυργίου καὶ τῆς Βωλίσσου (οὗτω) ὑπογράφει αὐτὸς καὶ ὁ *πρόωρον* Αἴνου
Δανιήλ (³).

Ἐπίσης καὶ ἐν σιγίλλῳ ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἰωάννου Θεολό-
γου ἐν Πάτμῳ ἐπὶ *Κυρίλλου* κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1624 ἐκδοθέντι ὑπογρά-
φει ὁ αὐτὸς Παρθένιος μετὰ τοῦ *πρόωρον* Αἴνου *Δανιήλ* (⁴).

Ἐπίσης τῷ α' ρ' γ' (=1633) ὁ Αἴνου *Παρθένιος* ὑπογράφει προ-
κειμένον περὶ ἐκλογῆς Ἀθηνῶν, μητροπόλεως ἀπρόστατεῦτου μεινάσης,
ὡς καὶ ἐν ἐγγράφῳ κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1634, ἐν ᾧ περὶ καθαιρέσεως
οἰκονόμου τινὸς παπᾶ Παναγιώτη μητροπόλεως *Κερκύρων*, ἐν ᾗ ὑπογέ-
γραπται καὶ *Θεοφάνης*, ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων.

Ἐπίσης, μηνὶ Ἰουνίῳ (5) 1638, ὑπογράφεται ἐν ὑπομνήματι ἐπὶ ἐκλο-
γῆς Προικονήσου, ἅτε ἀποθανόντος τοῦ *Δανιήλ*, πρὸ τοῦ Βιζύης *Δάμα-
σκηνοῦ* (⁵).

¹) Ἐν Κων)πόλει 1901 (ἐγγράφα 1515—1863) σ. 3—6. Σχεδὸν συγχρόνως ἐξε-
δίδοντο ὑπὸ τοῦ Legrand 1896 καὶ τοῦ *Κεραμέως* (1897) ἐν τοῖς οἰκείοις συγ-
γράμμασι τὰ ἐγγράφα ταῦτα. Ἀνάλεκτα Ἱερ. Σταχυολ. τ. Δ' σ. 93, 95. *Καλὸν
θεωρῶ* ἵνα ὁ ἔχων καιρὸν παραβάλλῃ τὰς ἐκδόσεις ταύτας διὰ τὴν σειρὰν τῶν ὑπο-
γραφῶν.

²) *Κεραμέως* II. Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθ. τ. Δ' σ. 11.

³) Τὴν ὑπαρξίν τῆς πράξεως ταύτης ἀναγράφει ὁ κ. *Γεδεὼν* (Π. Πινάκων) σ.
551 ἀλλ' ἀνάγει αὐτὴν εἰς τὸν *Μάρτιον*, κατὰ τὴν ἐμὴν ὁμῶς ἀνέγνωσιν ἢ τῷ
Καβάκῳ χορηγία ἐγένετο τὸν *Αὔγουστον*. Πρβλε: *Ἑκκλ. Ἀληθείας* 1899 σ. 24 ἐν
σιγίλλῳ 25 Φεβρ. 1623.

⁴) Miklosich—Müller, Acta et Dipl. τ. VI (1890) σ. 295 καὶ 296.

⁵) Ὁ ἀποθανὼν *Δανιήλ* ἦν Θρᾷξ ἐκ Μυριοφύτου. Ἐκ τῆς ἀνεξαντλήτου *Νομι-
κῆς Συναγωγῆς* τοῦ Δοσιθέου, τῆς ἐν τῷ Ι. Μετοχίῳ τοῦ Π. Τάφου ἐν Κων)πόλει
κατησφαλισμένης, περὶ ἧς δεῖα *Σάθα*, Μ. Βιβλ. τ. Γ'.

Περὶ τοῦ *Δανιήλ* ὁ βουλόμενος μετίτω τὴν 88 σ. τῆς *Προικονήσου* (Κων)πό-
λει, 1895) τοῦ κ. *Γεδεὼν*.

Ἐπίσης ἐν σ. 349 τῆς Νομικῆς Συναγωγῆς τοῦ Λοσιθέου ὁ Αἶνον Παρθένιος ὑπογράφει ἐν ὑπομνήματι ἐκλογῆς Προϊλάβου καὶ Ἰσμαηλίου « . . . . . ἐθέμεθα πρῶτον τὸν ὁσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Μελέτιον, » δεύτερον τὸν ἱερομόναχον Γρηγόριον καὶ τρίτον τὸν ἱερομόναχον Θεοφάνην . . . . . μηνὶ Μαΐω, ἰνδικτ. ζ', 1639. Ὑπογράφει πρὸ τοῦ Νέων Πατρῶν Ἰωάσαφ. *Πρβλε*: καὶ σ. 386 τοῦ XIII τ. τῶν Documenti Provitore la Istoria Românilor ὑπὸ Hurmuraki, Bucuresti, 1909 p. 40v. Καὶ ἐν Ἀρχαιολ. Παραγρ. τῶν τ. Κ'—ΚΒ' τοῦ Ἑλλ. Φ. Συλλόγου σ. 102.

Ἐπίσης αὐτόθι σ. 351 τῆς Ν. Σ. « . . . . ἐθέμεθα τὸν θεοφιλέστατον » ἀρχιεπίσκοπον πρώην Σάμου κύριον Ἀνθιμον, τὸν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι » ἀγαπητὸν ἡμῶν ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργόν, δεύτερον τὸν ὁσιώτατον ἐν » ἱερομονάχοις κὺρ Γαλακτίωνα καὶ τὸν ἱερομόναχον Σάββαν ἐπὶ ἐκλογῇ » . . . . . »

Καὶ μετὰ δύο σελίδας, ἥτοι ἐν τῇ 351 ἐπὶ ἐκλογῆς μητροπολίτου Νικομηδείας γενομένης ἐπὶ τῆς πατριαρχίας Κυρίλλου τοῦ ἐκ Βερροίας κατὰ Μάιον τοῦ 1639 ἀπαντᾷ ὑπογράφων ὁ ἡμέτερος Παρθένιος.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τίμιον θεωρῶ ἵνα ὑποβάλλω εἰς τοὺς μέλλοντας ἵνα χρησιμοποιήσωσι τὰ ἀνωτέρω περὶ σειρᾶς μητροπολιτῶν σημειώματά μου καὶ τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις πρὸς ἐλεγχον, εἰς ὃν ἐνταῦθα διατρέβων δὲν δύναμαι δυστυχῶς ἵν' ἀποδυνάμω. Εἶναι δὲ αὗται :

Ἀντώνιος.— α') Πρὸ πολλῶν ἐτῶν σημειώσας ἔχω ἐν τοῖς περὶ Αἴνου τῷ «ζ'ολδ' (1626) Μαρτίου 22 Αἴνου Ἀντώνιος, πατριαρχικὸς ἐφημέριος, αἶτε πρὸ χρόνου οὐκ ὀλίγου ἀπροστατεύτου μενίσσης τῆς ἐπαρχίας (Νομ. Συναγωγὴ Λοσιθέου). Οὐδὲν πλέον ἔχω, οὐδὲ τοιοῦτον ὄνομα ἐν τῇ τοῦ Σάθα (Μ. Β. τ. F') περιλήψει πατριαρχικῶν ἐγγράφων ἐγγράφεται.

Γρηγόριος.— β') Ὁ μακαρίτης Κεραμεὺς ἐν σ. 13 τοῦ Δ' τ. τῆς Ἱεροσολυμιτικῆς Βιβλιοθ. ἀναφέρει ὑπογράφοντα ἐν τῇ πράξει ψήφων διὰ τὴν ἐκλογὴν Κορίνθου γενομένην μηνὶ Μαΐω 1622 Γρηγόριον, ἐπαναλαμβάνει δὲ τὸ ὄνομα καὶ ἐν τῷ ἀλφαριθμητικῷ καταλόγῳ τῶν ὀνομάτων ἐν τῷ τέλει τοῦ τόμου.

Παῖσιος.— γ') Τοῦτον ἀναγράφει ἐν ἀνεκδότῳ γράμματι Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως ὁ φίλτατος μητροπολίτης ἅγιος Παραμυθίας κ. Ἀθηναγόρας, ὅπερ καταχωρίζει ἐν τῇ σειρᾷ τῶν μητροπολιτῶν Ἰωαννίνων σ. 30 τοῦ Ι' τ. τῶν Ἠπ. Χρονικῶν (1928). Παῖσιος Αἴνου κατὰ Ἰανουάριον 1634 (¹).

¹) Ἀπέφυγον δι' εὐνοήτους λόγους μέχρι τοῦδε ἵνα προκαλέσω τὴν προσοχὴν τῶν φίλων συγγραφέων ὅτι πρέπει ἄλλοτε γράφοντες ἵνα διακρίνωσι τὸν ἔχοντα τὸ αὐτὸ ἐπίθετον ἐκ Δρόβιανης λόγιον κ. Μυστακίδην ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα μήτε τῶν ἐπαίνων μήτε τῶν δαινῶν παρατηρήσεων ἐγὼ ἀντὶ ἐκείνου τοῦ καλοῦ Ἠπειρώτου ἀξιῶμαι.

Ὁ ἡμέτερος *Παρθένιος* οἰκεία προαιρέσει διὰ τὰς πολλὰς αὐτοῦ ἀσθενείας καὶ διὰ γῆρας παρητήσατο¹⁾, ὡς λέγει καὶ τὸ ἐν τῇ *N. Συναγωγῇ* ὑπόμνημα τῇ 1 Μαρτίου τοῦ 1652 εἰς τὸν διδάσκαλον ἱερομόναχον *Νικηφόρον*.

§ 14. *Νικηφόρος*. — «Ὁ ἐκ Λουϊνοπόλεως ἐκλελεγμένος ὅλης τῆς ἐπαρχίας». Ὁ διδάσκαλος *Νικηφόρος*, οὗ ἐλθόντος εἰς Κων)πολιν *ἐκεῖθεν* ἐγένετο ἡ ἐκλογή, διεκυβέρνησε τὴν ἐπαρχίαν μέχρι τέλους τοῦ 1654, ὅτε κατὰ Δεκέμβριον ἐξελέγη ὁ ἱερομόναχος *Μακάριος*.

§ 15. *Μακάριος*. — Περὶ τῆς ἱερατείας τούτου ἐπέχω.

§ 16. *Γεδεών*. — Τῷ 1676, Σεπτεμβρ. ἰνδ. ιε', ἐν τῇ καθαιρέσει τοῦ Ἀχιδῶν *Θεοφάνους* ἐπὶ πατριάρχου Διονυσίου ὑπογράφει μετὰ τὸν Εὐρίπου *Δανιήλ*.

Parà G e l z e r: Der wiederaufgefundene Kodex des Hlg. Klements σ. 90.

Abh. aus d. Berichten d. phil.-histor. Klasse d. Kön. S. G. d. Wissensch. Leipzig, 1903 Febr.

§ 17. *Γεδεών*. — Ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ *Νεοκαισαρείας* ἐπὶ εἰκονοστασίου ξυλίνου γυμνωμένου ἀνεγράφειτο «... ἐλεπτουργήθη δι' ἐξόδου τοῦ πανερωτάτου μητροπολίτου ΑἼνου *Γεδεών* εἰς » μνημόσυνόν του καὶ τῶν γονέων *Γεωργίου καὶ Συγκλητικῆς*. Πρὸ τῆς λέξεως «ἐλεπτουργήθη» ἡ χρονολογία του α ψ δ (1704).

Ὁ ναὸς ἐντὸς τοῦ τείχους (Κάστρου) ^(*) ἐν εἰρεὶ περιβόλῳ σὺν τοῖς δύο παρεκκλησίαις εἶναι μικρὸς μὲν ἀλλὰ παλαιὸς μετὰ τρούλλου ἔχοντος τέσσαρα ἀνάλογα παράθυρα διὰ τὸν φωτισμόν, ἀλλὰ ἔνεκα τῆς ἀσβεστώσεως τῶν τοίχων οὐδεμίαν διακρινομένην τοιχογραφίαν. Ὅπισθεν τοῦ δεξιοῦ χοροῦ διασώζονται τινες παρὰ τὴν γυναικωνίτιδα, ἥτις εἶναι ἰσό-

«Ἐνταῦθα ὁ κ. Μυστακίδης κυριολεκτικῶς τὰ συγγέει... ἐνταῦθα... τίς τῶν δύο : » Ἀναγνωσθήτωσαν τὰ ἐν σ. 31 τοῦ ἀνωθι ὑποδειχθέντος τόμου. Καλὸν μάλιστα διὰ τοὺς μὴ ἡμετέρους ἵνα προσγράφηται τὸ ἀρχικὸν κύριον ὄνομα ἑκατέρου καὶ εἴτι ἄλλο διακριτικόν.... Σύγχυσις μεγάλη ἐγένετο καὶ ἐν τῇ *Ἑπικριτικῇ Βιβλιογραφίᾳ*, ἀνεγράψαν δέ τινες διατριβαὶ τοῦ Ν. Ι. Μ. παρὰ τὸ δίκαιον ἐμοί, ὡς εἰδοποίησα ἐν καιρῷ τοὺς ἀρμοδίους τῶν Η. Χ.

¹⁾ *Περβλε. Σάθα*, Μ. Βιβλ. Γ' 586, 590.

²⁾ Ἐν τῷ *Κάστρῳ*, ἥτοι ἐντὸς τοῦ ἐρμυνοῦ τείχους ὑπῆρχεν ἡ κατὰ τὸ 1874 ἐπισκευασθεῖσα Μητρόπολις, κατοικία τοῦ μητροπολίτου, καὶ δύο μόνον οἰκογενεαὶ Ἑλληνικαὶ—πλὴν πεντεκαίδεκα Τουρκικῶν—αἵτινες περιεῖπον κατὰ τὸ δυνατόν τὸ *τζαμί*, τὸ ὁποῖον ἦτο ναὸς τοῦ ἁγίου *Κωνσταντίνου* ὡς καὶ ἐκ τοῦ ρυθμοῦ ἀκόμη διακρίνεται. Ἐδῶ ἡ ἀργὴ ἐνορία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τούτου.

γαιος. Τὸν τροῦλλον ὑποβαστάζουσι τέσσαρες κίονες, ὧν οἱ δύο ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ, ἐν ᾧ διετηροῦντο ὅλα τὰ διὰ τὴν λειτουργίαν ἀπαιτούμενα. Χάρις τῇ θεοσεβείᾳ τῶν γυναικῶν εἰ καὶ μετὰ δυσκολίας ἐξοικονομοῦντο αἱ διὰ τὸ ἔλαιον καὶ τὴν καθαριότητα δαπάναι, καίτοι ἡ ἐκκλησία κατὰ τὰ παραδεδομένα ἦτο πλουσία καὶ αὐτάρχης.

Σημειωθήτω κατὰ τὰ ἐμοὶ πιστωθέντα : ὅτι μετὰ τὸν Ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον ὑψώθη ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ταύτης *πρῶτος κώδων* ἐν Αἴνῳ ⁽¹⁾.

Ὑπὸ τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐνορίαν τελοῦσι τὸ μέγα καὶ ἱστορικὸν παρεκκλήσιον τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, περὶ οὗ εἶπον ἐν σ. 49 τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ ἀνὰ χεῖρας τόμου, καὶ τὸ τῆς *Πατοβασίλισσας*, κεχωσμένον ὑπὸ τὸ προαύλιον οἰκίας μόλις 25—30 ἐκκλησιαζομένους δυνάμενον νὰ περιλάβῃ· ἐώραξε κατὰ τὸ Σάββατον, τὸ πρὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ.

Σημ. Σημείωμα καταλόγου ἀρχιερέων τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου δημοσιευόμενον ὑπὸ τοῦ Π. Κεραμέως ἐν τῷ *Δελτίῳ* I Ε' Εταιρείας τ. Γ' (1890—91) ἀναφέρει : 36ος ὁ Αἴνου ὑπερτίμος Γεδεών...καὶ Ἱερεμίας.

§ 18. **Νεόφυτος**.— 1713. Μανροφόδ. Βιβλιοθήκη. Παράρτημα τ. ΙΗ' τοῦ Ἑλλ. Φ. Συλλόγου σ. (174).

§ 19. **Δανιήλ**.— 1716. Ἐπὶ Ἱερεμίου τοῦ Γ'. *Αὐτόθι*. ΙΗ' τ. Ε. Φ. Συλλ. σ. 175.

§ 20. **Ἱερεμίας**.— 1721 Βυζάντιος : συνδρομὴ αὐτοῦ εἰς τὴν Μονὴν Σκαλωτῆς. Ἄλλοτε ἴσως διασαφήσεις. Βλέπε καὶ *Λαμπάκην*, ἐν *Δελτίῳ* Χρ. Ἀρχ. Ε' τευχ. Η'.

§ 21. **Ὁ Μεθόδιος**.— Οὗτος ὁ Αἴνου ἐποίησε κατὰ τὸ 1738 τετράστιχον ἱαμβεῖον εἰς τὸν *Πονήσαντα* τὸ σπανιῶνατον βιβλίον «Λιτὴ ναυτικὴ ἐσπερινὴ καὶ ἑωθινὴ εἰς χρῆσιν ναυτικῶν» τυπωθὲν ἐν Βενετίᾳ κατὰ τὸ 1738. Πονήσας εἶναι ὁ *Διαμαντῆς Ρύσιος*. Ὁρα Legrand E. Bibliogr. Hellénique... dix huitième siècle, Paris 1918 σ. 270. Τὸ βιβλίδιον ἐπ' ἀριθ. 257.

Ἐπίσης καὶ εἰς τὸ κατὰ τὸ 1748 Ἑνετίῃσι τυπωθὲν τοῦ αὐτοῦ λογιωτάτου διδασκάλου *Διαμαντῆ Ρυσίου* βιβλίον «Ἐλεγχοὶ Λατίνων Θρησκείας» ἐποίησε τρίστιχον «ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Αἴνου Μεθόδιος εὐχέτης σου». *Αὐτόθι*, ἐνθ' ἀνωτέρω σ. 358 ἢ ἀρ. 364.

¹⁾ Ἐν τῇ θύρᾳ τοῦ ναοῦ ἔνδοθεν ὑπῆρχε γεγραμμένον «δεήσει τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Γεωργίου ἱερέως καὶ διδασκάλου τοῦ Ψαλτῆρος». Πάντα τὰ περὶ τῶν ναῶν εἶναι σημειώσεις τοῦ 1881. *Πρβλε* : ὅσα παρὰ τῷ μακαρίτῃ *Λαμπάκῃ* ἐν *Δελτίῳ* Χρ. Ἀρχ. Ε' τευχ. Η' γράφονται, διότι δὲν ἔχω παρ' ἐμοὶ πρόχειρον, ὡς ἐσημείωσα ἐν σ. 40 καὶ 60 τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ τόμου τούτου.

§ 22. **Τιμόθεος.**— Ἐν τῷ πατριαρχικῷ κώδικι, ἐν ᾧ περιέχονται διασωζόμενα εὐτυχῶς τὰ ἀπὸ τοῦ 1730 μέχρι τοῦ 1760 ὑπομνήματα ἀρχιερατικῶν ἐκλογῶν ἀναγνώσκω :

« Ἐπειδὴ ἡ ἀγιωτάτη μητρόπολις Αἴνου διέμεινεν ἀπροστάτευτος » καὶ ἀποίμαντος, ἅτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κῦρ *Μεθοδίου* πρὸς » Κύριον ἐκδημήσαντος . . . ἀδεία τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου » ἡμῶν οἰκουμενικοῦ πατριάρχου *Σεραφεῖμ* ⁽¹⁾ ἐθέμεθα . . . τὸν θεοφιλέ- » στατον ἐπίσκοπον Ἐλασσῶνος κῦρ *Τιμόθεον* . . . »

ἔτει α ψ ξ κατὰ μῆνα Ἰανουάριον, ἰνδικτ. η'.

Ὁ *Τιμόθεος* οὗτος Αἴνου ὑπογράφει εἰς τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἐλασσῶνος—νεωστὶ ἐκλεγέντος—ὀσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις *Παρθενίου*.

α ψ ξ', Ἰανουαρίου η'.

Ἐπίσης ἐν σιγλλίῳ ἱερᾷς Μονῆς τοῦ ἁγίου Μελετίου ἐν τῇ Ἀττικῇ.

Ὅρα Νέου Ἑλληνομνήμονος τ: Δ' (1907) σ. 97—100.

Εἰς Αἴνον, προσταγῇ βεζιρικῇ, κατὰ τὸ 1767 ἐξωρίσθη ὁ Ἰωαννίνων *Γρηγόριος*, ἀνθ' οὗ Ἰωαννίνων ὁ Συμωναῖος *Γρηγόριος* γίνεται κατὰ Ὑψηλάντην. (Τὰ μετὰ τὴν ἄλυσιν σ. 413).

§ 23. **Διονύσιος.**— Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 340 πατριαρχικῷ κώδικι τῷ περιέχοντι σειρὰν τῶν ἀπὸ 1769 μέχρι 1790 ἔτους ὑπομνημάτων ἀπήντησα τὸ ὑπόμνημα τόδε :

« Τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Αἴνου ἀπροστατεύτου διαμεινάσης » ἅτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κῦρ *Τιμοθέου* τὸ ζῆν ἐκμετρήσαν- » τος καὶ πρὸς τὰς αἰωνίους μονὰς μεταστάντος, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες » συνάδελφοι ἀρχιερεῖς προτροπῇ καὶ ἀδεία τοῦ παναγιωτάτου καὶ σε- » βασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότη καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρ- » χου κυρίου κυρίου *Θεοδοσίου* ⁽²⁾ συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ πατρι- » αρχικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ ψήφους » κανονικᾶς προβαλλόμενοι εἰς εὐρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἀρμοδίου » προσώπου τοῦ ἀναδεξιμένου τὴν ποιμαντορικὴν ράβδον καὶ ἀρχιερατι- » κὴν προστασίαν τῆς ἐπαρχίας ταύτης πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν ὀσιώ- » τατον ἐν ἱερομονάχοις κῦρ *Διονύσιον*, δεύτερον τὸν ἱερομόναχον *Χρύ- » σανθον* καὶ τρίτον τὸν ἱερομόναχον *Μελέτιον*, ὧν τὰ ὀνόματα κατέστρω- » ται ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς τοῦ Χοῦ Μεγάλης Ἑκκλησίας . . . ἐν ἔτει » σωτηρίῳ α ψ ο β', κατὰ μῆνα ἰούλιον, ἐπινεμήσεως ε' ». »

Θεοδόσιος . . . πατριάρχης ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Νικο-

¹⁾ *Σεραφεῖμ Β'* ὁ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως, περὶ οὗ ὄρα *Γεδεών*, Π. Πινάκων σ. 649—653. Ἐπατριάρχησεν ἀπὸ Ἰουλίου 1757—25 Μαρτίου 1761, ἰδιαιτέραν ἐπεδείξατο στοργὴν πρὸς τὴν Μ. τοῦ Γένους Σχολήν.

²⁾ *Θεοδόσιος* ὁ Κρής, πατριαρχήσας ἀπὸ Ἀπριλίου 1769—Νοέμβρ. 1773.

γαιος. Τὸν τρύλλον ὑποβαστάζουσι τέσσαρες κίονες, ὧν οἱ δύο ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ, ἐν ᾧ διετηροῦντο ὅλα τὰ διὰ τὴν λειτουργίαν ἀπαιτούμενα. Χάρις τῇ θεοσεβείᾳ τῶν γυναικῶν εἰ καὶ μετὰ δυσκολίας ἐξοικονομοῦντο αἱ διὰ τὸ ἔλαιον καὶ τὴν καθαριότητα δαπάναι, καίτοι ἡ ἐκκλησία κατὰ τὰ παραδεδομένα ἦτο πλουσία καὶ αὐτάρκης.

Σημειωθῆτω κατὰ τὰ ἐμοὶ πιστωθέντα: ὅτι μετὰ τὸν Ρωσσοτοϋρκικὸν πόλεμον ὑψώθη ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ταύτης *πρῶτος κώδων* ἐν Αἴνῳ (*).

Ὑπὸ τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐνορίαν τελοῦσι τὸ μέγα καὶ ἱστορικὸν παρεκκλήσιον τῆς *Ζωοδόχου Πηγῆς*, περὶ οὗ εἶπον ἐν σ. 49 τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ ἀνὰ χεῖρας τόμου, καὶ τὸ τῆς *Παριοβασιλίσσας*, κεχωσμένον ὑπὸ τὸ προαύλιον οἰκίας μόλις 25—30 ἐκκλησιαζομένους δυνάμενον νὰ περιλάβῃ· ἐφώταξε κατὰ τὸ Σάββατον, τὸ πρὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ.

Σημ. Σημείωμα καταλόγου ἀρχιερέων τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου δημοσιευόμενον ὑπὸ τοῦ Π. Κεραιῶς ἐν τῷ *Δελτίῳ* I. Ε. Ἑταιρείας τ. Γ' (1890—91) ἀναφέρει: 36ος ὁ Αἴνου ὑπέρτιμος *Γεδεὼν* καὶ *Ἱερεμίας*.

§ 18. **Νεόφυτος**.— 1713. Μανρογορδ. Βιβλιοθήκη. Παράρτημα τ. ΙΗ' τοῦ Ἑλλ. Φ. Συλλόγου σ. (174).

§ 19. **Δανιήλ**.— 1716. Ἐπὶ Ἱερεμίου τοῦ Γ' *Αὐτόθι*. ΙΗ' τ. Ε. Φ. Συλλ. σ. 175.

§ 20. **Ἱερεμίας**.— 1721 Βυζάντιος: ἀνδρομῇ αὐτοῦ εἰς τὴν Μονὴν Σκαλωτῆς. Ἄλλοτε ἴσως διασαφῆσαι. Βλέπε καὶ *Λαμπάκην*, ἐν *Δελτίῳ* Χρ. Ἀρχ. Ἑ. τευχ. Η'.

§ 21. **Ὁ Μεθόδιος**.— Οὗτος ὁ Αἴνου ἐποίησε κατὰ τὸ 1738 τετράστιχον ἱαμβεῖον εἰς τὸν *Πονήσαντα* τὸ σπανιότατον βιβλίον «Αἰτὴ ναυτικὴ ἐσπερινὴ καὶ ἐωθινή εἰς χρῆσιν ναυτικῶν» τυπωθὲν ἐν Βενετίᾳ κατὰ τὸ 1738. Πονήσας εἶναι ὁ *Διαμαντῆς Ρόσιος*. Ὅρα Legrand E. Bibliogr. Hellénique... dix huitième siècle, Paris 1918 σ. 270. Τὸ βιβλίδιον ὑπ' ἀριθ. 257.

Ἐπίσης καὶ εἰς τὸ κατὰ τὸ 1748 Ἑνετῆσι τυπωθὲν τοῦ αὐτοῦ λογιωτάτου διδασκάλου *Διαμαντῆ Ροσίου* βιβλίον «Ἑλεγχοὶ Λατίνων Ὁρησκείας» ἐποίησε τρίστιχον «ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Αἴνου Μεθόδιος εὐχέτης σου». *Αὐτόθι*, ἐνθ' ἀνωτέρω σ. 358 ἢ ἀρ. 364.

*) Ἐν τῇ θύρᾳ τοῦ ναοῦ ἔνδοθεν ὑπῆρχε γεγραμμένον «δεήσει τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Γεωργίου ἱερέως καὶ διδασκάλου τοῦ Ψαλτῆρος». Πάντα τὰ περὶ τῶν ναδῶν εἶναι σημειώσεις τοῦ 1881. *Πρβλ*: ὅσα παρὰ τῷ μακαρίτῃ *Λαμπάκῃ* ἐν *Δελτίῳ* Χρ. Ἀρχ. Ἑ. τευχ. Η' γράφονται, διότι δὲν ἔχω παρ' ἐμοὶ πρόχειρον. ὡς ἐσημείωσα ἐν σ. 40 καὶ 60 τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ τόμου τούτου.

§ 22. **Τιμόθεος**.— Ἐν τῷ πατριαρχικῷ κώδικι, ἐν ᾧ περιέχονται διασωζόμενα εὐτυχῶς τὰ ἀπὸ τοῦ 1730 μέχρι τοῦ 1760 ὑπομνήματα ἀρχιερατικῶν ἐκλογῶν ἀναγινώσκω :

« Ἐπειδὴ ἡ ἀγιωτάτη μητρόπολις Αἴνου διέμεινεν ἀπροστάτευτος καὶ ἀποίμαντος, ἄτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κῦρ Μεθοδίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος . . . ἀδεία τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἡμῶν οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Σεραφεῖμ (¹) ἐθέμεθα . . . τὸν θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Ἐλασσῶνος κῦρ Τιμόθεον . . . »

ἔτει α ψ ξ κατὰ μῆνα Ἰανουάριον, ἰνδικτ. η'.

Ὁ Τιμόθεος οὗτος Αἴνου ὑπογράφει εἰς τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἐλασσῶνος—νεοστὶ ἐκλεγέντος—ὀσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις Παρθενίου.

α ψ ξ', Ἰανουαρίου η'.

Ἐπίσης ἐν σιγγλίῳ ἱερᾶς Μονῆς τοῦ ἁγίου Μελετίου ἐν τῇ Ἀττικῇ.

Ὅρα Νέου Ἑλληνομήμονος τ. Δ' (1907) σ. 97—100.

Εἰς Αἶνον, προσταγῇ βεζιρικῇ, κατὰ τὸ 1767 ἐξωρίσθη ὁ Ἰωαννίνων Γρηγόριος, ἀνθ' οὗ Ἰωαννίνων ὁ Σμυρναῖος Γρηγόριος γίνεται κατὰ Ὑψηλάντην. (Τὰ μετὰ τὴν ἀλυσὶν σ. 413).

§ 23. **Διονύσιος**.— Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 340 πατριαρχικῷ κώδικι τῷ περιέχοντι σειρὰν τῶν ἀπὸ 1769 μέχρι 1790 ἔτους ὑπομνημάτων ἀπήντησα τὸ ὑπόμνημα τόδε :

« Τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Αἴνου ἀπρόστατεύτου διαμεινάσης ἄτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κῦρ Τιμοθέου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ πρὸς τὰς αἰωνίους μονὰς μεταστάντος, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες συνάδελφοι ἀρχιερεῖς προτροπῇ καὶ ἀδεία τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότη καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Θεοδοσίου (²) συνελθόντες ἐν τῷ πανσέλειτῳ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ ψήφους κανονικᾶς προβαλλόμενοι εἰς εὐρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἀρμοδίου προσώπου τοῦ ἀναδεχομένου τὴν ποιμαντορικὴν ράβδον καὶ ἀρχιερατικὴν προστασίαν τῆς ἐπαρχίας ταύτης πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν ὀσιωτάτον ἐν ἱερομονάχοις κῦρ Διονύσιον, δεύτερον τὸν ἱερομόναχον Χρυσανθον καὶ τρίτον τὸν ἱερομόναχον Μελέτιον, ὧν τὰ ὀνόματα κατέστρωται ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς τοῦ Χοῦ Μεγάλης Ἑκκλησίας . . . ἐν ἔτει σωτηριᾷ α ψ ο β', κατὰ μῆνα ἰούλιον, ἐπινεμήσεως ε' ».

Θεοδόσιος . . . πατριάρχης ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Νικο-

¹) Σεραφεῖμ Β' ὁ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως, περὶ οὗ ὄρα Γεδεών, Π. Πινάκων σ. 619—653. Ἐπατριάρχησεν ἀπὸ Ἰουλίου 1757—25 Μαρτίου 1761, ἰδιαιτέραν ἐπεδείξατο στοργὴν πρὸς τὴν Μ. τοῦ Γένους Σχολήν.

²) Θεοδόσιος ὁ Κρῆς, πατριαρχήσας ἀπὸ Ἀπριλίου 1769—Νοέμβρ. 1773.

σαλονίκη (¹) καὶ ἐπὶ Ἀνθίμου προβιβάζεται εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιοτάτης μητροπόλεως Κυζίκου. . . . Ἀποθνήσκει κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1831 (²).

Ματθαῖος. — α' Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 319 πατριαρχ. κώδικι φέρονται ἐπὶ λέξει τάδε : « Μετὰ δωδεκαήμερον τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἀνθίμου (ἀπὸ Σμύρνης) Χαλκηδόνης ἐγκαθειρχθῆ μετὰ τοῦ ἁγίου Νικομηδείας κῦρ Παραγέτου, τοῦ ἁγίου Δέρκων κῦρ Ἰερεμίου, τοῦ ἁγίου Θεσ)νίκης κῦρ **Ματθαίου**, τοῦ ἁγίου Σμύρνης κῦρ Παΐσιου, τοῦ ἁγίου Μιτυλήνης κῦρ **Καλλινίκου**, εἰς τὸ ὁδῶκι τοῦ *μποπαντζήμπασι* δίκην ὁμήρων. Σήμερον δὲ τῷ 1822 μηνὶ ἰουλίῳ λ', ἡμέρᾳ Κυριακῇ ἐγένετο πατριαρχῆς ὁ Ἀνθίμος. . . . ».

β'. Ἐν σελίδι δὲ 49 τοῦ περιέχοντος τὰ ἀπὸ 1824—1838 Π. ὑπομνήματα κώδικος ἀνέγγων : « Τῆς ἁγιοτάτης μητροπόλεως Θεσ)νίκης ἀποστατεύτου διαμεινιάσης ἄτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κῦρ **Ματθαίου** διὰ κανονικῶν ψήφων καὶ συνοδικῆς ἐκλογῆς μετατεθέντος καὶ προβιβασθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιοτάτης μητροπόλεως Κυζίκου (³) . . . διορίζεται Θεσ)νίκης ὁ ἅγιος Λήμιον *Μαζάριος* τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1824 ».

§ 25. **Γρηγόριος.** — Ἀμέσως ἅμα τῇ εἰς Θεσ)νίκην μεταθέσει τοῦ Ματθαίου εἰς διαδοχὴν αὐτοῦ ἐκλέγεται Αἴνου ὁ ἐν ἱερομονάχοις ἀρχιμανδρίτης **Γρηγόριος**. Κατήγετο ἐκ Τήνου, ἐξαημίτισεν ἀρχιμανδρίτης τῆς ἐν Μελίτη γραικικῆς ἐκκλησίας, κατὰ τὴν Ρωσικὴν κατοχὴν ἐβοήθησε πολὺ τοὺς Τούρκους (μέχρι 1831). Ἐπὶ **Γρηγόριον** τοῦ ζ' ἐγένετο Δρύστρας καὶ Προῦλάβου ἀντὶ τοῦ ἐκπτώτου Ἀνθίμου, ὅπου καὶ ἀπεβίωσε κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1840.

§ 26. **Κύριλλος** (⁴). — Ἐπειδὴ δὲ ἄνευ ἀρχιερατικῆς προστασίας ἔμεινεν ἡ Αἴνος « . . . ἄτε τοῦ κῦρ Γρηγορίου κατὰ κοινὴν πρὸς τὴν Ἑκκλη-

¹) Τελευταία σελίδι τοῦ 349 Πατριαρχ. κώδικος, ἐν ᾧ καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ ἐν Αἴνῳ.

²) Ὁ Αἴνου Ματθαῖος μετέβη ἐξαρχικῶς εἰς Σμύρνην πρὸς λύσιν τῆς περὶ τοῦ φιλολογικοῦ φροντιστηρίου διαφορᾶς. Ὅρα, *Οἰκονόμοι*, Σωζόμενα Φιλολογικά, σ. 470. Ὁ βίος τοῦ Ματθαίου ἐκτίθεται ὑπὸ Σαμουήλ τοῦ Κυπρίου ἐν τῷ βιβλίῳ ὅπερ φέρει τίτλον « Ἀντίρρησης πρὸς τὴν ἐν εἰδει ἀπολογίας περὶ τῆς εἰς τὸ χυδαῖον ἰδίωμα μεταφράσεως τῶν ἱερῶν Γραφῶν ἀποσταλείσαν τῇ τοῦ Χ. Μ. Ἑκκλησίᾳ ἐπιστολῇ τοῦ μακαρίτου κῦρ Ἰλαρίωνος κλπ. » ἐν Κων)πόλει 1841 σ. μβ'—μδ'.

³) Ἐν σελ. 41 τοῦ Π. κώδικος εὕρισκω δι : « διεδέξατο τὸν ἀποθανόντα » *Κωνσταντῖον* καὶ τὸν ἀπὸ Βερροίας παρεισφρήσαντα *Κακοζαχαρίαν* τὸν καθαιρέσει παντελεῖ τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ καθυποβληθέντα ».

⁴) *Ἀναστ. Καρακιοιλάφης*, « Φυσιογνομ. Ἀριστοτέλους » ἐν Κ)πόλει, 1819 ἐν καταλόγῳ συνδρομητῶν ἀρχιμανδρίτης τοῦ Παναγιωτάτου λέγεται.

Ὅρα ἐν τῷ Β' μέρει τῆς μελέτης ταύτης γράμματα πρὸς αὐτὸν πατριαρχικά.

« σίαν δι' ἀναφορῶν ἐπίμονον ἀγωγὴν δι' εὐλόγους καὶ κανονικοὺς λόγους » καὶ κατὰ συνδοκὴν ἀπόφασιν ἐξωσθέντος τῆς ἐπαρχίας ταύτης » ἐξελέγη ὁ τέως δευτερεύων τῶν πατριαρχείων Κύριλλος κατὰ Μάϊον τοῦ 1831.

Ἐκ Νεοχωρίου τοῦ Βοσπόρου, κόσμος ἀνὴρ, ἐγένετο Ἀμασείας ἐπὶ διαδοχῇ τοῦ τεθνεῶτος Καλλινίκου κατὰ τὸ 1847 καὶ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1855 ἀνεδείχθη οἰκουμενικὸς πατριάρχης ⁽¹⁾. Ἀπεσύρθη τοῦ οἴκου. θρόνου κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1860. Ἀρχιερατεύοντος τοῦ Κυρίλλου προσηγήθη διὰ σιγγλίου καὶ ἡ ἱ. μ. Σκαλωτῆς ταῖς Σχολαῖς Ἰανουαρίῳ 1832 ⁽²⁾.

§ 27. **Σωφρόνιος**. — Μετὰ τὴν μετάρθεσιν ταύτην κατὰ Μάϊον τοῦ αὐτοῦ ἔτους διεδέξατο ἐν τῷ θρόνῳ τὸν Κύριλλον ὁ ἐκ Μιτυλήνης Σωφρόνιος, ὁ ἀπὸ Ἀγχιάλου, οὐχὶ μεγάλης παιδείας μετοχος, ἀλλ' ἀγαθὸς ποιμὴν, λίαν εὐταρεστήσας τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ καὶ εἰς βαθμόν, ὥστε ὅτε κατὰ τὸ 1849 ἐξελέγη Κρήτης ἀντὶ τοῦ εἰς Φιλιππούπολιν μετατεθέντος Χρυσάνθου ⁽³⁾ ἐπὶ διαδοχῇ τοῦ ἀποθανόντος Νικηφόρου καὶ διεδέξατο αὐτὸν ὁ μέγας ἀρχιδιάκονος Ἰγνάτιος, οἱ ἐπαρχιωταὶ δὲν ἀφῆκαν αὐτὸν 28. § (**Ἰγνάτιος**) ἵν' ἀναχωρήσῃ, καίτοι ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐξαρχος εἶχεν ἀποσταλῇ. Ἐπὶ τέλους πειθόμενος τῇ ἀνωτάτῃ αὐτοῦ πνευματικῇ ἀρχῇ ἔρχεται εἰς Κων)πολιν καὶ οἶκον ἐν εἴδει ἐξορίας κατοικεῖ εἰς τὴν νῆσον Ὁξείαν τῶν Πριγκιπωνήσων. Ὑποβάλλει τὴν παραίτησιν αὐτοῦ κατὰ Δεκέμβριον ἀπὸ τῆς νέας ἐπαρχίας. Ὁ λαὸς τῆς Αἴνου ἐκθύμως καὶ ἐπιμόνως ζητεῖ τὸν προσφιλεῖ αὐτοῦ πνευματικὸν πατέρα μὴ εἰσακουόμενος δέ, καθ' ἃ φέρεται ἀνὰ τὰ στόματα, πάντως ἀνηνέχθη δι' ἀναφορᾶς εἰς τὸν μεγάλθυμον Σουλτᾶνον Μετδζήτ Χάν. Ὁ Σουλτᾶνος ἐξέδωκεν ἱραδέ, δι' οὗ ἐπανήρχετο ὁ μητροπολίτης εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἕτερος εἶχεν δοισθῇ μητροπολίτης, ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἐγένετο κλήρος — τοῦτο κατὰ παραδόσιν — καὶ ὁ κλήρος ἔλαχεν ἐπὶ τὸν Σωφρόνιον.

Οὕτω τῷ 1851 κατὰ Φεβρουάριον, ὡς φέρεται ἐν τοῖς πατριαρχικοῖς κώδιξι, ὁ πρῶν Κρήτης διαδέχεται τὸν εἰς Κασσάνδρειαν διορισθέντα Ἰγνάτιον, τὸ πᾶν ἐξοικονομήθη, διευθετήθη καὶ ὁ Σωφρόνιος διαβιοῖ ἐν μέσῳ τοῦ λατρεύοντος αὐτὸν ποιμνίου μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐπισυμβάντος κατὰ τὸ 1855. Ἀποθνήσκων ὁ Σωφρόνιος ἐδωρήσατο τῇ ἐκκλησίᾳ

¹⁾ Βλέπε: παρὰ Μαθᾶ, κατάλ. Πατριαρχῶν, ἐκδ. δευτέρα 1884 σ. 180 τὰ περὶ πολιτείας αὐτοῦ.

²⁾ Ἐδημοσιεύθη ὑπ' ἐμοῦ ἐν σ' 88—93 τοῦ Β' τ. τῆς Ἱ. καὶ Ἐθνολογ. Ἐταιρείας καὶ τὰ συναφῆ πρὸς τοῦτο ἄλλα ἐπίσημα γράμματα, μέχρι σελ. 107. Ὅρα κατωτέρω τὰ ἐπὶ τῆς ἱερατείας Σωφρονίου.

³⁾ Ὅρα: Πανηγυρικὸν εἰς τὸν Χρυσάνθον, ἐκφωνηθέντα ἐπὶ τῇ εἰς Φιλιππούπολιν καθόδῳ αὐτοῦ ἐν Τσουκαλά. Ἱστορικογεωγρ. περιγραφή τῆς ἐπαρχίας Φιλ)πόλεως ἐν Βιέννῃ 1851 σ. 77.

τῆς Παναγίας (Κοίμησις), ἥτις ἦτο καὶ μητροπολιτικὴ, τὴν λαμπρὰν τοῦ θεοῦ αὐτοῦ πατριάρχου *Καλλινίκου* ἀρχιερατικὴν στολὴν χρυσοῦφαντον καὶ πλουσίως ἐπάργυρον Εὐαγγέλιον. Ἄραγε διεσώθησάν που ; (¹)

Ἐπ' αὐτοῦ διὰ *σιγγιλλίου* ἀπεσπάρθη ἡ ἱ. μ. Σκαλωτῆς ἀπὸ τῶν σχολῶν καὶ ἀνεκτίσαστο τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς σταυροπηγιακὴν καὶ πατριαρχικὴν ἀξίαν (Μαΐω 1837) (²).

§ 29. *Γαβριήλ*.— Κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1855 ἐπὶ τῆς δευτέρας πατριαρχίας Ἀνθίμου τοῦ 5', τοῦ Κουταλιανοῦ, ἐκλέγεται Αἴνου ὁ *Γαβριήλ*, τέως Δημητριάδος, ἐκ Μιτυλήνης καὶ αὐτὸς ποιμάνας τὴν ἐπαρχίαν θεοφιλῶς μέχρι τῆς 17 Ἰουλίου τοῦ 1867, ὅτε ἐπλήρωσε τὸ κοινὸν χρόνος. Ἐτάφη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας, ἐξ ἀνακομιδῆς δὲ διεσώθησαν τὰ ὁστὰ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς [Κε]χαριτωμένης (³). Μετέσχε καὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱ. Συνόδου ἐπὶ διετίαν κατὰ τὰ κεκανονισμένα (1864—66).

Τοῦ Γαβριήλ τούτου εἶχον ἰδεῖ ἐπιστολὰς τοῦ ἔτους 1867 ἰδίᾳ χειρὶ γεγραμμένας, ὧν ἡ τελευταία ἐγράφετο καὶ ὑπεγράφετο ἐν Αἴνῳ τῇ 12 Ἰουνίου. Ἀπευθύνοντο αἱ περισσότεραι ἢ σχεδὸν ὅλαι «πρὸς τὸν μουσικολογώτατον ἄρχοντα πρωτοψάλτην τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἑκκλησίας κ. Σιαυράκη (Γρηγοριάδην) εἰς Κων)πόλιν κατὰ τὸ Φανάριον». Ἐπιστολὴ χρονολογουμένη ἐξ Αἴνου τῇ 16 Μαρτίου τοῦ 1867 εἶναι ἀρχαῖως σπουδαία, διότι ἀναφέρεται εἰς *ζήτημα ἐθνικὸν* τὸ τῶν *Διαθηκῶν*, ὅπερ, ὥς γνωστόν, κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους σπουδαιότατα τὰ πατριαρχεῖα ἀπασχόλησε καὶ συνετάραξε. Ἐγραψε δι' ἐνέργειαν τῶν δεόντων τῷ πατριάρχῃ, ἀλλ' ἅμα καὶ τῷ ἁγίῳ Νικαίας καὶ τῷ κ. Γρηγορίῳ Ταπεινῷ, ἀδελφῷ, ὥς αὐτὸς γράφει τῷ ἄρχοντι πρωτοψάλτῃ, τοῦ ἁγίου Μελενίκου (⁴) καὶ ζητεῖ ἵνα πληροφορηθῇ, ἐὰν διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἐγένετο *τακρίριον* καὶ τίς ἡ ἀπάντησις τῆς κυβερνήσεως.

Ὁ Σιαυράκης Γρηγοριάδης ἦν ἐξ Αἴνου, ἐκ τῶν εἴκοσι καὶ ἐννέα πρώτων ἰδρυτῶν τοῦ ἐν Κων)πόλει Μουσικοῦ Συλλόγου, ὥς δεικνύει ὁ

¹) Ἡ ἐκκλησία ἐκὴν κατὰ τὸ 1867, ὥς ἤδη ἐσημειώθησαν τὰ περὶ αὐτῆς ἐν τῇ 60 σελίδι τοῦ ἔτους τούτου τῶν «Θρακικῶν».

²) Ἐδημοσιεύθη ὑπ' ἐμοῦ ἐν τ. Β' σ. 101—107 τοῦ *Δελτίου* τῆς Ἱ. καὶ Ἑ. Ἑταιρείας. Βλέπε καὶ τ' ἀνωτέρω ἐπὶ τῆς ἱερατείας τοῦ Κυρίλλου.

³) Τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας, τῆς *Χαριτωμένης*, εἰς τὸν Κάτω Μαχαλᾶν, κατὰ τὸ 1802 ἀνακαινισθείσης, ὅτε εἶχεν ἀνεγερθῇ καὶ λιθόκτιστον μέγα κωδωνοστάσιον.

⁴) Μελενίκου *Διονύσιος* (1837—1875) ὁ Ταπεινός † 1881 ἐν Φαναρίῳ. Ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, ὁ μακαρίτης φίλος μου νομοδιδάκτωρ *Ἐλευθέριος Ταπεινός*, ὁ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἐφέσου †, ἐκτενῆ ἐγράψε περὶ μητροπολιτῶν Μελενίκου μελέτην ἐν τῷ δωδεκάτῳ τ. τῆς *Ἑκκλησ. Ἀληθείας*. Πρβλε, τοῦ ἰδίου καὶ τὰ ἐν τῷ Γ' τόμῳ αὐτόθι.

ἔντυπος κατάλογος ἐν τῷ κανονισμῷ τοῦ Συλλόγου τυπωθέντι τῷ 1863 (ἐκ σ. 14). Τὰ περὶ τοῦ Σταυράκη τούτου, ὅστις καθὼς ἐγὼ ἐξ ἐγγράφου προσκλήσεως ἐμπιστευτικῆς τοῦ Ἑλασσῶνος Ἰγνατίου φερούσης χρονολ. 23 Ὀκτωβρ. 1865 γινώσκω, ἦτο ψάλτης τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ ἱερᾶς Ἑκκλησίας τῆς Παναγίας. Ἀπόφασις συνοδική καὶ πατριαρχική ἀνθημερὸν ληφθεῖσα ἐμπιστευτικῶς τῷ Σταυράκῃ, διὰ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἀνεκοινώθη, ἵνα ἢ οὗτος ἔτοιμος διὰ τὰ περαιτέρω τοῦ διορισμοῦ (¹).

§ 30. **Μελέτιος**.— Τὸν Γαβριήλ θανόντα διεδέξατο ὑπερμεσοῦντος τοῦ 1867 ὁ ἐξ Ἰβρὶν Τεπέ, ἐν Αἴνῳ ἀνατραφεὶς **Μελέτιος**, πρῶην Λοφτοσοῦ, ὅστις ὑπὸ τῶν Αἰνίων ἠναγκάσθη ἵνα ὑποβάλλῃ παραίτησιν. μεθ' ἣν προεδρικῶς ἀνέλαβε τὴν ἐπισκοπὴν **Κίτρους**.

Μελέτιος.— Μετὰ ἐνδεκάμηνον μεσαρχιερατείαν (²) κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1872 ἀνεδείχθη μητροπολίτης ἐπὶ τῆς τρίτης πατριαρχίας Ἀνθίμου τοῦ ζ' ὁ Νεοκαισαρείας **Μελέτιος**, ὅστις μόλις ἔτος ἐν διοικήσας τὴν ἐπαρχίαν παρητήθη καὶ αὐτός.

§ 31, **Δωρόθεος**.— Τοῦτον διεδέξατο ὁ Κίτρος **Δωρόθεος** κατὰ Μάρτιον τοῦ 1873. Ἐποίμανε τὴν ἐπαρχίαν μέχρι μεσοῦντος τοῦ 1877, ὅτε καὶ ἀπεβίωσε. Ἐτάφη, ὡς σημειώσα ἐν σελ. 60 τοῦ περιοδικοῦ τούτου, ἐν τῷ ναῷ τῆς **Μεταμορφώσεως**.

§ 32. **Ἀνθίμος**.— Κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1877 ἐξελέγη μητροπολίτης Αἴνου ὁ ἐξ Ἰωαννίνων Ἀνθίμος ὁ Τσάτσος, ὁ ἀπὸ τοῦ 1869 ἐπίσκοπος **Παραμυθίας**. Γεννηθεὶς τῷ 1831 ἐν **Πλησιβίτση** παρὰ τὸ **Φιλιάτι**,

¹) Τὴν ἰδιόγραφον ἐπιστολὴν τοῦ Ἑλασσῶνος Ἰγνατίου, καλὸν ἐνθύμιον ἀπέστειλα ἐντεῦθεν τῷ μουσικολογικῷ ἀρχοντι Μ. Πρωτεκδίκῳ κ. Γ. Παπαδοπούλῳ, ἀριγνώτῃ διὰ τὰ περὶ μουσικῆς ἔργα αὐτοῦ. **Πρὸς** τοῦ αὐτοῦ: **Ἱστορικὴ ἐπισκόπησις** τῆς Βυζαντινῆς Ἑκκλησίας Μουσικῆς.... ἐν Ἀθήναις, 1904 σ. 110.

²) Ἐπὶ τῆς μεσαρχιερατείας ταύτης ἐλήφθη ἐν Αἴνῳ τῇ 11 Ἀπριλ. 1871 ἐγκύκλιος τοῦ ἐν Κωνσταντινίᾳ Ἑλλ. Φ. Συλλόγου, ἡ προκαλοῦσα τὴν συνεργασίαν τῶν ἐν Τουρκίᾳ σωματοίων πρὸς διάδοσιν τῆς παιδείας καὶ ἐγκλείουσα τὰ ἐπὶ διαφόροις διαγωνισμοῖς προγράμματα, ἡ ζητοῦσα πληροφορίας περὶ τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ παρὰ τοῦ Προεδρείου τοῦ ἐν Αἴνῳ Ἀναγνωστηρίου ὁ «Εὐαγγελισμός». Τὸ γράμμα τοῦ γεγραμμοῦ Συλλόγου ὑπ' ἀρ. 774 καὶ ἡμερ. 26 Μαρτίου 1871 ὑπογράφει ὁ πρόεδρος **Μ. Λογοθέτης Σ. Ἀριστάρχης** καὶ ὁ γεν. γραμματεὺς Γ. Χασιώτης. Εἰς τὸν ἀποστολὴν χρόνον: Ὁ πατὴρ τῶν Συλλόγων, ὡς σημειώσας ἔχω, κατὰ τὸ 1873 καὶ 1874 καὶ ἀνὰ δεκαπέντε λίρας ἐπίδομα ἔπεμπεν εἰς τὸ ἀναγνωστήριον ὁ «Εὐαγγελισμός», ὅπερ ἦτο οἰονεὶ παράρτημα τῆς σχολῆς, διότι ἐν αἰθούσῃ τῆς εὐρείας Σχολῆς εἶχεν ἐγκαταστή, ἐν ἣ καὶ σπουδαία τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὑπῆρχε Βιβλιοθήκη. Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην εἰσῆλθον ἀπαξ μετὰ τοῦ μακαρίτου Συροπούλου Συροπούλου δὲν ἐδέχθη ἵνα ἀναλάβω τὰς κλειδας. Τοῦ διατὶ ἡ ἐξήγησις εὐνόητος.

ὁργῶν πρὸς μάθησιν εἰσῆλθεν εἰς τὴν *Ζωσιμαίαν* ἐξ ἧς μετὰ ἐξαετείς σπουδῆς ἀπεφοίτησε τῷ 1850 ἀριστοῦχος μεταβὰς δ' ἀμέσως εἰς Κ)πολιν ἐτελείωσε καὶ τὴν ἐν Χάλκῃ *Θεολογικὴν Σχολὴν* κατὰ τὸ 1861. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδαξεν ἐν τῇ *Ζωσιμαίᾳ* τὰ *Θρησκευτικά*. Ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἐπίσκοπος Παραμυθίας ἐχειροτονήθη ἐν Ἰωαννίνοις ὑπὸ τοῦ σ. μ. Ἰωαννίνων *Σωφρονίου*, ἐπ' ἡμῶν ἐναρέτως τὴν ἐπισκοπὴν μέχρι τοῦ 1877, ὅτε ἐγένετο μ. Αἰνίου, κατὰ Ἰανουάριον τοῦ ἐπομένου 1878 εἰς Αἶνον ἀφικόμενος. Εἶναι ὁ μετέπειτα ψηφισθεὶς Ἀρχιεπίσκοπος, εἰς ἣν ἐπαρχίαν δὲν ἤξιώσεν ἵνα μεταβῇ. Ἀσχολούμενος περὶ συγγραφᾶς κατ' Αὔγουστον τοῦ 1893 ἐξελέγη *Κορυθαῖος*, εἶτα *Λέρον καὶ Καλύμνου*, ὅθεν καὶ εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον παρ' ἐλπίδα ἀνερχήθη ὡς Ἀνθιμος Ζ', παραιτησάμενος τῇ 19 Ἰανουαρίου τοῦ 1897, ὅπως ἀναλάβῃ τοὺς οἴκους τοῦ θρόνου ὁ εὐγενέστατος ἐκεῖνος καὶ κοσμιώτατος πατριάρχης *Κωνσταντῖνος ὁ Ε'* ὁ ἀπὸ Ἐφέσου.

ΠΙΝΑΞ

σύντομος κυριωτέρων ὀνομάτων τοῦ Α' μέρους

§	§	§	§
Α'θανάσιος	6	Δαμασκηνὸς Βιζύης	13
Ἀκάκιος Μεσημβρίας	18	Δανιὴλ	4, 12, 13, 19
Ἀνανίας Ἀρχιεπίσκοπος	32	» Προικονήσου	13
Ἀνθιμος πατριάρχης	24	» Εὐθείου	16
» (Τσάτσος)	32	Διονύσιος Μελενίκου	29
» Δούστρας	25	»	5, 23
Ἀντώνιος	13	» πατριάρχης	7
Ἀρβινίταις, χωρίον	23	Διαμαντῆς Ρύσιος	21
		Δωρόθεος	7
Γαβριὴλ Κυζίκου	29	» Κίτρους	31
Γατελούζων οἶκος	6		
Γεδεὼν 1ος	16	Εὐγένιος πατριάρχης	24
» 2ος	17		
Γεράσιμος πατριάρχης	24	Θεοδόσιος πατριάρχης	23
Γεώργιος	3	Θεοφάνης Ἀρχιδιῶν	
Γρηγόριος	13, 23, 25	Θεοφάνης Ματθαῖος	24
» Ἰωαννίνων	22		
» Ταπεινὸς	29	Ἰγνάτιος Κασσανδρείας	28

	§	§		§	§
Ἰγνάτιος	Ἐλασσῶνος	29	Νεόφυτος		18
Ἱερεμίας	17, 20, 23		»	Βάρνης	23
»	Χριστιανουπόλεως	23	»	Ἀγαθουπόλεως	23
»	Λέρκων	24	»	Μυριοφύτου	23
Ἰωάννης		3	Νικηφόρος		14
Ἰωάσαφ	Τραϊανουπόλεως	8	»	ὁ διδασκαλός	
»	Νέων Πατρῶν	13	»	ὁ Νικομηδείας	23
Ἰωσήφ	Τενέδου	4			
Κ ακοζαχαρίας		24	Ὀλύμπιος		3
Καλύβια	χωρίον	24	Ὁξεῖα (Περγάτου)		27
Καλλιμαχῶν οἶκος		24	Π αῖσιος		13
Καλλίνικος Μιτυλήνης		24	Πανηγύρεις		24
»	Ἀμασείας	26	Παντοβασίλισσα		17
Κίτρον	Δωρόθεος	31	Παρθένιος	10, 13	
Κυζίκου	Ματθαῖος	24	»	Δρύστρας	23
Κύριλλος Αἵνου, Ἀμασείας	18, 26		»	Χαλκηδόνος	23
Λ ήμνου Μακάριος		24	»	Ἐλασσῶνος	22
Μ ακάριος		25	Παχώμιος		9
»	Λήμνου	24	Σ αμονήλ Φ]πόλεως		23
»	Μεσημβρίας	23	Συμεὼν Τραπεζούντιος		7
Μάρκος	Ξυλοκαρῆβης πατρ.	7	Σωφρόνιος Ἰωαννίνων		32
Ματθαῖος	8, 24		»	Αἵνου	27, 28
Μεθόδιος		21			
»	Μελενίκου	29	Τ ιμόθεος πατριάρχης		22
Μελέτιος Ε.	11, 23, 30		Χ ριστιανουπόλεως Ἱερεμίας		23
»	Προύσης	23	Χρύσανθος Κρήτης		27
Μιχαήλ		3	Χωρία) Ἀρβανίταις		
»	Καβάκης ἐν Χίφ	13	ὄρα) Καλύβια		
Μοναὶ	Παντελεήμονος	23, 25			
	Σκαλωτῆς				

Β'.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΝΘΙΜΟΥ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

(1823 — 1824)

α') Πρὸς τὸν μ. Αἵνου Γρηγόριον διὰ τὴν ἐφορείαν τοῦ Ἐφέσου.

β') Πρὸς τοὺς **προεστώτας** τῆς ἐπαρχίας Αἵνου διὰ τὴν ἀφιέρωσιν κτήματος εἰς τὰς Σχολὰς ὑπὸ τοῦ Χ'' Λασκαράκη Χ'' Μανωλάκη καὶ τὴν μεταφορὰν τῆς ἀφιερώσεως εἰς τὴν μονὴν **Σκαλωτῆς**, διότι ὁ δωρητὴς περιεβλήθη τὸ μοναδικὸν σχῆμα ὑπὸ τὸ ὄνομα **Λεόντιος**.γ') Πρὸς τὸν ἡγούμενον Σκαλωτῆς **Ἀνθίμον** διὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν μετοχίου καὶ τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ **Μ. Ἀγγυροπούλου** καὶ τῆς **Ραλὶδς Μαρκόδζη**.δ') Πρόσκλησις τοῦ ἡγουμένου **Ἀνθίμου** εἰς Κων)πολιν πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἱερᾶς Μονῆς.§ 1. **Ἀνθίμος** ⁽¹⁾ ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

Ἐρώτατε μητροπολίτα Αἵνου καὶ ὑπέριτε ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργεῖ τῆς ἡμῶν μετρίοτης κῆρ Γρηγόριε, χάρις εἴη σου τῇ ἱερότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ. Τὸ κατ' αὐτὰς σταλὲν γράμμα σου εἶδομεν νὰ γράφῃς διὰ νὰ ἐπεξεργασθῶσι καὶ θεωρηθῶσιν οἱ μεταξὺ σου καὶ τοῦ ἐνθέρμου ἐφόρου σου συναδελφοῦ ἡμῶν ἀγαπητοῦ σεβασμιωτάτου γέροντος ἀγίου Ἐφέσου ἐφορικοὶ σου λογαριασμοί, τοὺς ὁποίους παρησιασθέντας παρὰ τῆς αὐτοῦ ἱερότητος ὑπεξήλθομεν συνοδικῶς καὶ μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιστασίας καὶ περιεργίας ἐθεωρήσαμεν αὐτοὺς καὶ εἶδομεν τὸν μὲν λογαριασμὸν τῆς αὐτοῦ ἱερότητος ταχτικώτατον καὶ καθὼς εἶναι εἰθισμένον νὰ γίνωνται οἱ λογαριασμοί, πάντων τῶν λοιπῶν ἐφόρων, τὸ δὲ σταλὲν **πιλάνδζον** τῆς ἱερότητός σου, ἐθεωρήσαμεν καὶ αὐτό, καὶ ἡ μὲν λήψις εἶναι σύμφωνος, περὶ δὲ τῆς δόσεως, πληροφορεῖται ἐκ τοῦ ἐξαποστελλομένου σοι ἤδη παρὰ τῆς αὐτοῦ ἱερότητος, καὶ συνοδικῶς ἐπιθεωρηθέντος λογαριασμοῦ, καθ' ὃν καὶ μένεις ὀφείλων τῷ ἐνθέρμῳ

¹⁾ **Ἀνθίμος δ Γ'** ὁ ἀπὸ Χαλκηδόνος, Νάξιος, ἐπατριάρχησεν ἀπὸ 30 Ἰουλίου 1822—9 Ἰουλίου 1824. **Γεδεών**, Π. Πίνακες καὶ πρότερον παρὰ **Μαθᾶ**, ἱστορ. κατάλογος τῶν. .. Πατριαρχῶν ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ἐκδόσεσι τοῦ 1837 καὶ τοῦ 1884. Ὅρα ἐν τῷ Α' μέρει περὶ **Γρηγορίου** § § 25 καὶ 26.

Ἐφόρω σου γρόσια 4921 καὶ παράδες 29. Ἐφ' ᾧ καὶ γράφοντες ἐντελλόμεθα καὶ ἐπιτάττομεν σφοδρῶς τὴν ἱερότητά σου, εὐθὺς ὁποῦ λάβῃς τὴν παροῦσαν ἡμετέραν πάτριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ἐπιστολὴν, χωρὶς τινος προφάσεως ἢ ἀναβολῆς καιροῦ ἢ ἀργοπορίας προφθάσας νὰ ἐμβάσῃς τὴν εἰρημένην ποσότητα τῶν γρ. 4921 καὶ παρὰδ. 29, ἢ διὰ πολίτης, ἢ διὰ σουρεὶ πρὸς τὴν αὐτοῦ ἱερότητα, φροντίζων ἀμεταθέτως νὰ δικαιώσῃς κατὰ πάντα τρόπον τὴν αὐτοῦ ἱερότητα μετὰ τὴν ταχεῖαν ἀποστολὴν τῆς εἰρημένης ποσότητος ὁποῦ μένεις ὀφείλων, καὶ ἐπειδὴ παραιτεῖται τῆς ἐφορείας σου, διὰ τὸν ἀγνώμονα αὐτὸν πρὸς τὴν ἱερότητά του τρόπον σου θέλεις διορίσεις ἐφορὸν σου ἄλλον, ὃν ἂν ἐθέλῃς πρὸς ἐπιστάσιαν τῶν ἐμπιπτούσων σοι ὑποθέσεων. Πρόσεχε δὲ ἵνα μὴ ἐξ ἀμελείας ἢ ἄλλης τινὸς συνήθους σοι προφάσεως δὲν ἤθελεις προφθάσας ταχιστα τὸ χρέος σου τοῦτο, ἐπειδὴ ἂν φανῇς ἀπειθὴς τῇ συνοδικῇ καὶ δικαίᾳ ταύτῃ ἀποφάσει καὶ ματαιολογῇς, γίνωσκε βεβαίως ὅτι θέλει σταλῇ ἐκκλησιαστικὸς ἔξαρχος νὰ τὰ παραλάβῃ ἐκ τῶν χειρῶν σου καὶ πρὸς τῇ μεγάλῃ ζημίᾳ καὶ βλάβῃ σου (¹), θέλει σοι ἐπενεχθῇ καὶ ἔνδικος ἐκκλησιαστικὴ πώδεια. Οὕτω ποίησον καὶ μὴ ἄλλως ἐξ ἀποφάσεως, ἢ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη σοι.

α ω κ γ' δεκεμβρίου κα'.

ἦ ὁ Κων/πόλεως ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

Εἰς τὸ ἄνωθι πατριαρχικὸν γράμμα ἀπῆντησα ἐν τῷ κώδικι ὅτι τῇ πέμπτῃ τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς [τοῦ ἐπὶόντος ἔτους] « α ω κ δ' » πάλιν » γέγραπται τῷ μητροπολίτῃ Αἰνίου Γρηγορίῳ ἀπαντητικὸν εἰς τὸ ἀπὸ » κ α' Ἰανουαρίου ἀδελφικὸν του, ὅτι ὠμιλῆθη καὶ κατεπέσθη νὰ συνε » χίσῃ τὴν ἐφορείαν αὐτοῦ ὁ ἅγιος Ἐφῆσου, ἀλλ' ὅτι πρέπει τέλεον νὰ » ἐξοφλήσῃ τὰ ὀφειλόμενα ἄφεντα χρεὴ του μέχρι τῆς αἰς Μαρτίου » αὐτὰ καὶ διάφορα, ζητομήρια, τὰ λόγῳ καβεζαχάρεως εἰς τὰ νοσοκομεῖα » καὶ σχολῶν συμποσούμενα εἰς γρ. 9586 κατὰ τὸ περικλειόμενον κατὰ » στιχον, ἐὰν [ὅμως] παρακούσῃ θὰ στείλῃ ἡ Ἐκκλησία ἔξαρχον».

Πρὸς προστασίαν τῶν ἐμπιπτούσων ὑποθέσεων καὶ ἐν γένει ἠθικὴν συναντίληψιν οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὀρχιερεῖς εἶχον τοὺς πρωτεύοντας ἐν Κων/πόλει παρὰ τῷ πατριάρχῃ μητροπολίτας ἐφόρους ἀνταποκριτὰς καὶ ἀντιπροσώπους ἐν παντί, βεβαίως οὐχὶ ἄνευ συμφέροντος, τὰ συμφέροντα

¹) Ἐξάρχαι ἐξεπέμποντο ἐκ τῶν πατριαρχείων κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ὀφφικιάλοι ἐφοδιασμένοι διὰ πατριαρχικῶν γραμμάτων διὰ διαφόρους ἀποστολάς, διὰ συνάξεις, διὰ λογαριασμῶν ἐξελέγξεις, δι' ἀνανέωσιν σιγιλλίων, διὰ καταγραφὰς κινήτων καὶ ἀκινήτων μονῶν κλπ. Ὅρα Ἐκθεσιν σπουδαιωτάτην τοιαύτην τοῦ Ζυγομαλά δημοσιευθεῖσαν παρὰ Legrand ἐν Notice Biographique 1889 σ. 124 καὶ τὰ ἔγγραφα, ιδίως τὸ ἐν τῇ § 5.

αὐτῶν προασπίζοντας. Ὁ Ἡρακλείας π. χ. ὑπῆρξε καιρός, καθ' ὃν εἶχε τὴν ἐφορείαν ὑπερτριάκοντα ἀρχιερέων τοῦ Οἴκου. θρόνου, ὁ Ἐφέσου δέκα πέντε καὶ μεθ' ὕστερον ὀλιγωτέρων.

β'.

Ἀνθίμος ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κων)πόλεως κ.λ.π.

§ 2. Τιμώτατοι προεστῶτες καὶ πρόκριτοι τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Αἵνου καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι Χριστιανοὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης, τέκνα ἡμῶν ἐν κυρίῳ ἀγαπητά, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ εὐλογία καὶ συγχώρησις. Τὴν κοινὴν ἡμῶν ἀναφορὰν ἀπὸ ~~της~~ τοῦ τρέχοντος δεκεμβρίου σεσημειωμένην ἐλάβομεν, ἣτις ἀνεγνώσθη συνοδικῶς ἐπ' ἀκροάσει τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς ὁμηγύρεως καὶ ἔγνωμεν ἐξ αὐτῆς ὅσα μετὰ δεινοπαθείας καθιστορεῖτε περὶ τοῦ πατριώτου σας *X' Λασκαράκη X' Μανωλάκη* τοῦ διὰ μοναχικοῦ σχήματος μετονομασθέντος ἤδη *Λεοντίου*, ὅστις ἔχον ὑπὸ τὴν δεσποτείαν ἑαυτοῦ ἐν μαγαζεῖον κείμενον αὐτόθι ἐν τῇ πατρίδι ὑμῶν, πρὸ χρόνων ἱκανῶν, οἰκεία βουλὴ καὶ ἀνθιαιρέτῳ γνώμῃ, ἀφιέρωσεν αὐτὸ μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ *οντιάδων* εἰς τὰ τρία τῆς πατρίδος σας κοινὰ βακούφια, *σχολὴν* δηλονότι, *ὀρφανὰ* καὶ *δοπητάλια*, κατασφαλίσας τὴν ἀφιέρωσιν ταύτην καὶ διὰ σε-
νετίων καὶ ἐγγράφων ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν, ἐπὶ λόγῳ καὶ συμφωνίᾳ, ὅπως ἐφ' ὅρου ζωῆς αὐτοῦ πορίζεται τὰς ἐξ αὐτοῦ προσόδους πρὸς ζωοτροφίαν του, μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ νὰ μένῃ ὑπὸ τὴν τελείαν δεσποτείαν καὶ χρῆσιν τῶν διαληφθέντων τριῶν βακουφίων. Ἐφ' ᾧ καὶ ἔνεκεν τῆς ἀφιέρωσος ταύτης ἐγένετο αὐτῷ χάρις εἰς τὰ ἄφρευκα ἀπαιτούμενα παρ' αὐτοῦ βασιλικά δοσίματα τοῦ κοινοῦ μὴ λαμβάνοντος παρ' αὐτοῦ ὅσα ἔπρεπε νὰ λάβῃ, ἥδη δὲ μηδενὸς εἰδότος μηδὲ τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως σας ~~μήτε~~ ὑμῶν αὐτῶν, κρατῶν ὁ αὐτὸς Λεόντιος δῆθεν πρὸς ἀσφάλειάν του καὶ τὰ περὶ τῆς ἀφιέρωσος τοῦ κτήματος ἔγγραφα ἀπελ-
θὼν πρὸς τὸ αὐτόσε ἱερὸν μοναστήριον τῆς *Σκαλωτῆς* καὶ συμφωνήσας μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ ἡγουμένου καὶ γινόμενος μοναχὸς ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὸ τὸ ρηθὲν προαφιερωμένον εἰς τὰ βακούφια τῆς πατρίδος σας μαγαζεῖον ἀδικῶν ἐκ τῆς ἀφιέρωσος ταύτης τό τε κοινὸν τῆς πολιτείας σας, τὸ ἐσνάφιον αὐτοῦ καὶ τὰ εἰρημένα τρία βακούφια γρ. 5600 ὀφειλόμενα παρ' αὐτοῦ ἄφρευκα βασιλικά δοσίματα, περὶ ὧν αὐτός τε καὶ ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τῆς *Σκαλωτῆς* προσκληθέντες ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως σας συναδελφοῦ ἡμῶν ἀγίου Αἵνου καὶ ὑποσχθέντες πρῶτον τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν, ὕστερον ψευσθέντες, οὐκ ἀπέδωκαν, καὶ τῷ παραλόγῳ αὐτῶν τρόπῳ μένουσιν ἀδικούμενα τὰ ρηθέντα τρία μέρη. Ταῦτα μετ' ὀδύνης ἀναγγέλ-

λοντες ἡμῖν, ἐξατεῖσθε θερμῶς παρὰ τῆς Ἐκκλησίας τὴν εὐθύδικον αὐτῆς ὑπεράσπιν ἀπαιτοῦντες διὰ τῆς εἰρημένης ὑμῶν ἀναφορᾶς γενέσθαι δυοῖν θάτερον, ἢ ν' ἀφήσῃ ὁ μοναχὸς *Λεοντίος* τὸ κτῆμα τοῦ εἰρημένου μαγαζείου εἰς τὰ τρία τῆς πατρίδος σας μέρη ὅπου ἐκουσία βουλῇ προαφιέρωσεν καὶ νὰ κατοικήσῃ εἰς τὸ ὑπὸ τὴν *ἐλληνικὴν σχολὴν* διατελοῦν μονῶριον τοῦ ἁγίου *Παντελεήμονος*, ἢ ἐν αὐτῇ τῇ σχολῇ ἢ εἰς ὅποιον ἄλλο μέρος εὐχαριστηθῇ, ἐκτὸς τῆς μονῆς *Σκαλωτῆς*, ἔχων παρ' ὑμῶν τὰ πρὸς ζωοτροφίαν αὐτοῦ καὶ ἀνάπαισιν ἐφ' ὅρου ζωῆς αὐτοῦ, ἢ τούτου μὴ γενομένου ν' ἀποδοθῶσι τὰ ὀφειλόμενα παρ' αὐτοῦ ἄφευκτα βασιλικά δοσίματα, συμποσούμενα, ὡς εἴρηται 5600 γρόσια. Σκέψως οὖν γενομένης περὶ τούτου, καὶ περὶ τῆς κατὰ χώρον ἀποκαταστάσεως τῶν δικαίων, ἀπεφάνθη συνοδικῶς ἡ ἐπικύρωσις τὴν εἰς τὴν σχολὴν, ὄρφανὰ καὶ ὀσπητάλια ἀφιερώσεως τοῦ εἰρημένου μαγαζείου παρὰ τοῦ *Λεοντίου* ὡς ἐκουσία βουλῇ καὶ ἐπὶ συμφωνίας καὶ ὑποσχέσεσιν ἐγγράφοις αὐτοῦ πρὸ ἱκανῶν χρόνων γεγεννημένης, καὶ ὡς ἱερὰ *χριστιανικά* καὶ ἐκκλησιαστικά τρία ταῦτα καταγῶγια δικαίως καὶ νομίμως ἀφιερωθὲν ἀναπόσπαστον εἶναι διακελεύονται οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ νόμοι. Τὴν δὲ μετὰ ταῦτα γεγεννημένην παρὰ τοῦ ἰδίου ἀφιέρωσιν τοῦ αὐτοῦ κτήματος εἰς τὸ ἱερὸν μοναστήριον τῆς *Σκαλωτῆς*, δέδοται ἵνα μὲν ἄκυρος, ὡς ἀσύστατος καὶ βεβιασμένη καὶ ἀπάτη καὶ δόλῳ γεγεννημένη. Διὸ γράφοντες διὰ τῆς παρούσης ἡμετέρας πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐπιστολῆς, βεβαιοῦμεν τὴν παρὰ τοῦ μετονομασθέντος *Λεοντίου* ἀφιέρωσιν τοῦ μαγαζείου αὐτοῦ μετὰ τῶν *ὀντιάδων* εἰς τὰ εἰρημένα τρία καταγῶγια ἱερὰ, σχολὴν, ὄρφανὰ καὶ ὀσπητάλια, ὡς δικαίως καὶ κατὰ νόμον γεγεννημένην καὶ ἀποφαινόμεθα, ἵνα ἔχῃ τὸ κύρος καὶ τὴν ἰσχύϊν ἀμετάτρεπτον καὶ διαμένη τὸ κτῆμα τοῦτο ὑπὸ τὴν δεσποτείαν αὐτῶν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, καθ' ὃς ἔχετε μετ' αὐτοῦ συμφωνίας καὶ ὑποσχέσεις, ἀποδόντος πρὸς ὑμᾶς ἀναντιρρήτως καὶ τὰ περὶ τῆς ἀφιερώσεως αὐτῆς ἐγγράφα καὶ σενέτια. Τὴν δὲ μετὰ ταῦτα γεγονυῖαν ἀφιέρωσιν τοῦ αὐτοῦ κτήματος εἰς τὸ ἱερὸν μοναστήριον τῆς *Σκαλωτῆς*, ὡς δόλῳ γεγεννημένην καὶ ἄδικον καὶ παράνομον ἀκυροῦμεν καὶ ἄχρηστον καὶ ἀνίσχυρον ἀποκαθιστῶμεν, μηδεμίαν ἐξουσίαν, ἢ ὅλως μετοχὴν ἔχοντος ἐν τῷ εἰρημένῳ κτήματι τοῦ διαληφθέντος μοναστηρίου τῆς *Σκαλωτῆς*, ἢ τοῦ ἐν αὐτῷ ἡγουμένου καὶ λοιπῶν πατέρων, ὡς προαφιερωμένῳ ἐν τοῖς τρισὶν ἱεροῖς καταγωγίσις. Ταῦτα ἐκκλησιαστικῶς ἀποφαινόμενοι, ἀκολουθῶς ἐντελλόμεθα καὶ παραγγέλομεν πᾶσιν ὑμῶν τοῖς προεστῶσι καὶ λοιποῖς προκρίτοις τῆς ἐπαρχίας ταύτης ὅπως γινώσκοντες καλῶς τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ συνοδικὴν ἀπόφασιν νὰ γνωρίζηται τὸ εἰρημένον μαγαζεῖον ἀφιέρωμα ἀναφαίρετον τῶν τριῶν βακουφίων τῆς πατρίδος σας καὶ νὰ φυλάττητε ἀκριβῶς τὰς γεγεννημένας μεταξὺ ὑμῶν καὶ

τοῦ ἀφιερωτοῦ κῶρ Λεοντίου ἐγγράφους συμφωνίας καὶ ὑποσχέσεις καὶ φροντίσαντες περὶ τῆς ἡσυχίας αὐτοῦ νὰ τὸν διορίσῃτε νὰ κατοικήσῃ εἰς τὸ ἱερὸν μοναστήριον τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος ἢ εἰς τὴν ἐλληνικὴν σχολὴν ἢ εἰς ὅποιον ἄλλο μέρος εὐχαριστεῖται, ἐπιμελούμενοι ὥς φρόνιμοι καὶ ὥς οἱ ἴδιοι γράφετε, πάντων τῶν πρὸς ζωοτροφίαν αὐτοῦ καὶ λοιπῶν ἀναγκαίων πρὸς ἀνάπαισιν καὶ ἡσυχίαν του· μάλιστα νὰ μεταχειρισθῇτε παντοίους τρόπους νὰ τὸν ἀναπαύσῃτε καθ' ὅλα ἀποδόντες αὐτῷ καὶ γράμμασας ὑποσχετικὸν τῆς ζωοτροφίας καὶ ἡσυχίας του μέχρι τελευταίας αὐτοῦ ἀναπνοῆς. Καὶ αὐτὸς μὲν ὁ Λεόντιος ἐμμένων τῇ νομίμῃ καὶ οἰκειοθελεῖ αὐτοῦ ἀφιερῶσει καὶ παιδόμενος ἀναντιρρήτως τῇ συνοδικῇ ἀποφάσει, θέλει φυλάττει ἀπαράβατους τὰς ὑποσχέσεις του, προσέχων νὰ μὴ παρεκτραπῇ τοῦ λοιποῦ, ἵνα μὴ ἀντὶ μισθοῦ λήψῃται κρίμα. Ὑμεῖς δὲ ὥς φιλόκαλοι καὶ νουνεχεῖς ἐπιστάται τῶν κοινῶν τῆς πατρίδος-σας βακουφίων καὶ κτημάτων αὐτῶν θέλετε προσέχει εἰς τὴν ἀκριβῆ διατήρησιν καὶ οἰκονομίαν αὐτῶν διὰ νὰ ἔχητε καὶ τοὺς μισθοὺς παρὰ Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος σὺν τῇ παρ' ἡμῶν εὐχῇ καὶ ἐδλογίᾳ εἴη πᾶσιν ὑμῖν.

α ω κ γ', δεκεμβρίου κ θ'

† Ὁ Κων)πόλεως καὶ ἐν Χριστῷ εὐχέτης

† Ὁ Καισαρείας	Χρῦσανθος	ἐν Χριστῷ εὐχέτης	
† Ὁ Νικομηδείας	Πανάρτος	»	»
† Ὁ Ἀγγύρας	Ἀγαθάγγελος	»	»
† Ὁ Λήμνου	Μακάριος	»	»
† Ὁ Ἐφέσου	Μακάριος	»	»
† Ὁ Δέρκων	Ιερεμίας	»	»
† Ὁ Μεσημβρίας	Κύριλλος	»	»
† Ὁ Προικονήσου	Κοσμᾶς	»	»
† Ὁ Κυζίκου	Ματθαῖος	»	»
† Ὁ Σερρών	Χρῦσανθος	»	»
† Ὁ Σηλυβρίας	Διονύσιος	»	» (1)

§ 3. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἐγράφη ἐπίσης παρὰ τῶν ἄνωθι ὑπογεγραμμένων γράμμα τῷ μητροπολίτῃ Αἰνίου Γρηγορίῳ, τῇ λ' Δεκεμβρίου. Ἐπίσης καὶ τῷ ἡγουμένῳ Ἀνθίμῳ καὶ τοῖς πατράσι. Ὁ ἡγούμενος μάλιστα καλεῖται εἰς Κων)πολιν φέρων βιβλία καὶ κατὰστιχα πρὸς ἔλεγχον κλπ.

Υ'.

Ἀνθίμος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κων)πόλεως κλπ. κλπ.

§ 4. Ἰερώτατε μητροπολίτα Αἰνίου καὶ ὑπέρτιμε ἐν ἁγίῳ πνεύματι

(1) Ἀνά τέσσαρες ἐκ παραλλήλου ἐν τῇ αὐτῇ γραμμῇ ὑπογράφουσι.

ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος κύρ Γρηγόριε χάρις εἴη σου τῇ ἱερότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ. Ὁ ἐκ τῆς ἐπαρχίας σου ταύτης ὁρμώμενος τιμιώτατος ἡμέτερος κατὰ πνεῦμα υἱὸς ἀγαπητὸς μεγαλὸς Ἀργυρόπουλος ἀνήγγειλεν ἡμῖν ὅτι ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ Αἴνῳ κατὰ τὴν ἐνορίαν τῆς Παναγίας Ἐλεούσης κεῖται παλαιὸν μετόχιον τοῦ αὐτόσε ἱεροῦ σεβασμίου ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ σταυροπηγικοῦ μοναστηρίου τῆς Ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου Σκαλωτῆς ἐπιλεγομένου, ὅπερ ἐστὶ πλησίον τοῦ ὁσπητίου τῆς αὐτοῦ τιμιότητος καὶ σχεδὸν ἐντὸς τῆς ἀλλῆς αὐτοῦ. Τοῦτο οὖν τὸ μετόχιον ὃ ἡγούμενος τοῦ εἰρημένου μοναστηρίου κύρ Ἀνθιμος, ἄνευ ἐρωτήσεως καὶ εἰδήσεως τοῦ προσεχούτος γείτονος διαληφθέντος κύρ μεγαλίου προεπώλησε κακῶς εἰς τὴν Ραλιὸν σύζυγον τοῦ κύρ Δημητριάκη Μαλκόδζι, δέον γὰρ ἂν ἐρωτῆσαι τὴν αὐτοῦ τιμιότητα πρῶτον εἴγε βούλεται ἀγοράσαι ὡς γείτων καὶ προτιμώμενος πρὸς τὴν ἀγορὰν κατὰ νόμους, αὐτὸς ἀδιαφορήσας ἀνερωτήτως ἐπώλησεν αὐτό. Ἄλλ' ἐπειδὴ οὕτως ἔχουσιν τὴν ὑπόθεσιν ἀπληροφόρηθιμεν καὶ παρ' ἄλλων ἀξιοπίστων, ἡ δὲ ἀγορὰ τοῦ μετοχίου τούτου ἀνήκει πρὸς τὴν αὐτοῦ τιμιότητα κατὰ τοὺς ἱεροῦ νόμους τοὺς διακελεύοντας εἰς ἀγορὰν ἀκινήτου προτιμᾶσθαι τὸν γείτονα τοῦ ἔξου, διὰ τοῦτο γράφοντες διὰ τῆς παρούσης ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς ἐντελλόμεθα καὶ παραγγέλλομεν τῇ ἱερότητί σου, ὅπως μετακαλεσάμενον τὸν εἰρημένον ἡγούμενον Ἀνθιμον καὶ τὴν Ραλιὸν καὶ πληροφόρησας αὐτούς, ὅτι ἡ γενομένη τοιοῦτοτρόπως παρ' αὐτῷ πώλησις καὶ ἀγορασία οὐκ ἐρρωται, ὡς κακῶς καὶ παρανόμως γεγεννημένη, νὰ ἀκυρώσῃς αὐτήν καὶ νὰ ἐπιτάξῃς τὸν μὲν ἵνα ἐπιστρέψῃ ὅσα λόγῳ διατιμῆσεως ἔλαβεν ἄσπρα ἕνεκα τούτου (εἴγεν ἀληθῶς ἔλαβεν, τὴν δὲ Ραλιὸν, ὅπως παραλαβοῦσα τὰ ἄσπρα τῆς σῶα, ἀφήσῃ τέλεον τὴν διακατοχὴν τοῦ μετοχίου, ἐπιστρέψῃ δὲ καὶ ἀποδῶ πρὸς τὴν ἱερότητά σου ἀναντιρρήτως πᾶν ὅ,τι ἔγγραφον ἐκκλησιαστικὸν ἢ πωλητικὸν ἔλαβε παρ' αὐτοῦ κρατεῖ εἰς χεῖρας τῆς ἕνεκα τούτου, ὡς πάντῃ ἄκυρον, τὸ δὲ μετόχιον πωληθὲν πρὸς τὸν διαληφθέντα κύρ Ἀργυρόπουλον ἐπὶ τῇ αὐτῇ συμπεφωνημένῃ διατιμῆσει, ὡς γείτονα καὶ προτιμώμενον νομίμως εἰς τὴν ἀγορὰν αὐτοῦ, παραδοθῇ εἰς τὴν δεσποτείαν καὶ χρῆσιν τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἐλενίδζας, τῆς πώλησεως ταύτης ἐχούσης τὸ κύρος ἐν παντὶ κριτηρίῳ δικαιοσύνης, ὡς εὐλόγου τε καὶ νομίμου.

Ἐπὶ τούτοις δὲ εἰδοποιουμέν σε καὶ περὶ τοῦ νεωστὶ ἀφιερωθέντος εἰς τὸ ρηθὲν ἱερὸν μοναστήριον ὁσπητίου τῆς καλογραίας Χ' Ροδιανῆς, ὅτι εἰμὲν αὐτὸ συντελεῖ εἰς χρῆσιν τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου καὶ γένηται χρεὶα πώλησεως αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ ἀγορασθῆναι ἀντ' αὐτοῦ ἕτερον εὐχρηστότερον ὁσπήτιον νὰ παραγγείλῃς ἐντόνως νὰ μὴ πωληθῇ εἰς τινα, ἄνευ ἡμετέρας εἰδήσεως ἀλλὰ χρείας οὔσης πωληθῆναι κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρό-

πον, νὰ εἰδοποιῶσι τὴν ἱερότητά σου, καὶ ἡ ἱερότης σου νὰ δηλοποιῇς τοῦτο πρὸς ἡμᾶς. Καὶ οὕτω καθ' ἡμετέραν ἄδειαν καὶ εἰδῆσιν νὰ γίνηται ἡ πώλησις ὅπου ἀνήκει. Ταῦτα πρὸς εἰδοποίησίν σου καὶ ποιήσον ὥς σοι γράφομεν καὶ μὴ ἄλλως ἵνα καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μετὰ τῆς ἱερότητός σου.

† Ὁ Κων)πόλεως καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

α ω κ δ, ἀπριλίου δ'.

δ'.

Ἀνθίμος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κων)πόλεως κλπ. κλπ.

§ 5. Ὅσιώτατοι προηγούμενοι καὶ λοιποὶ πατέρες τοῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Αἴνου κειμένου ἱεροῦ καὶ σεβασμίου ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ σταυροπηγιακοῦ μοναστηρίου τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, τῆς Σκαλωτῆς ἐπιλεγομένου, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν μετριοτήτος χάρις εἴη ἡμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ εὐλογία καὶ συγχώρησις. Τὴν σταλεῖσαν πρὸς ἡμᾶς ἐνυπόγραφον ἀναφορὰν Σας ἐλάβομεν εὐλαβῶς μὲ τὴν εἰς τὰ ὧδε ἔλυσιν τοῦ ὁσιωτάτου καθηγουμένου τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου κῦρ Ἀνθίμου συμμοναστηριακοῦ σας, καὶ ἀναγνόντες ἐπέγνωμεν τὸν θεάρεστον ζῆλον τῆς ὁσιότητός σας ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς μετανοίας σας, καθὼς καὶ ἀπὸ ζώσης φωνῆς τῆς αὐτοῦ ὁσιότητος ἐπληροφορήθημεν τὰ κατὰ τὸ ἱερὸν μοναστήριον, καὶ ἐπαινέσαντες ἐπηνεχίσθημεν τῇ ὁσιότητί σας τὰ εἰκότα. Καὶ ὁ σκοπὸς δὲ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἡ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου πρόνοια ἡμῶν ἐκ πρώτης ἀρχῆς μὲ τὸ νὰ ἀποβλέπῃ εἰς μόνην τὴν εὐρυθμίαν αὐτοῦ, διὰ τοῦτο καὶ προλαβόντες ἐγράψαμεν ἡμῖν τὰ δέοντα, ἐπιτάπτοντες τὴν ἐνταῦθα ἔλυσιν τοῦ ἡγουμένου, μετὰ τῆς παραλαβῆς καὶ τῶν μοναστηριακῶν ἐγγράφων, καθὼς καὶ ἐξ ἐκεῖνων τῶν γραμμάτων ἐπληροφορήθητε. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ὁσιότης του πρὸ τῆς αὐτόθεν

1) Μὴ ἔχων παρ' ἐμοὶ δῶρον τίμιον τοῦ μακαρίτου Λάμπρου «Τὰ Ἀργυροπόλεια» δὲν δύναμαι ἵνα προστρέξω εἰς τὰ ἐν αὐτῷ. Ἐφ' ᾧ κρίνω τὴν παρ' ἐμοὶ σημειώσιν ταύτην ἐκ τοῦ Horna ἐν Wienez Studi, 1903, σ. 193 ἔχουσαν ὡς ἑξῆς: «*Nérantzia*: Pomeranzenbaum, Ueber die Forme *nerándzion* ὅρα ἐν λ: *μηλον* Steph: Thesaurus V, 985. «εἰς Νερανδζαν τῆς μονῆς τοῦ Ἀργυροπόλου» καυθεῖσαν ὑπὸ χειμῶνος» XXXI ἐπίγραμμα Θεοδώρου τοῦ Βαλαμῶν, χαρτοφύλακος, νομοφύλακος πρώτου τῶν Βλαχερνῶν καὶ πρωτοσυγγέλου, μετὰ δέ τινες χρόνους καὶ πατριάρχου Ἀντιοχείας».

Ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος βοτανικὸς von Heldreich ἐν τῷ Μελέτῃ αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Die Nutzpflanzen Griechenlands mit besonderen Berücksichtigung d. neugriechischen u pelagischen Vulgarnamen (Ἀθήναις, 1862) ἐν σ. 55 λέγει «ἡ Νεραντζιά, pelag: nerónje=τὰ *Nerántzia*, die Früchte (=οἱ καρποὶ) καὶ ὁμιλεῖ περὶ αὐτῶν.

ἀναχωρήσεώς του μὴ λαβὼν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν νύξιν, δὲν ἐπρόφθασε νὰ λάβῃ μὴτε τὰ μοναστηριακὰ ἔγγραφα μεθ' ἑαυτοῦ, διὰ νὰ τὰ φέρῃ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς τῷ ἐγράφομεν, διὰ τοῦτο ἐπιστρέφει ἤδη αὐτόθι κατ' ἐπιταγὴν ἐκκλησιαστικὴν διὰ νὰ τὰ παραλάβῃ καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ αὐθις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Γράφοντες δὲ καὶ τῇ ὁσιότητί σας διὰ τῆς παρούσης πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς καὶ ἰδεάζοντες αὐτὰ ταῦτα ἐντελλόμεθα καὶ παραγγέλλομεν ὑμῖν ἐκκλησιαστικῶς, φθάσαντες αὐτόθι τῆς ὁσιότητός του νὰ συμπροθυμηθῇτε κοινῶς εἰς τὸ νὰ ἐτοιμασθῶσιν ὅλα τὰ μοναστηριακὰ ἔγγραφα, κώδικες δῆλα δὴ· σενέτια, σιγilliώδη κατὰστιχα καὶ ὅσα ἄλλα σώζονται πρὸς δὲ καὶ μία καταγραφὴ λεπτομερῆς τῶν κινήτων τοῦ μοναστηρίου πραγμάτων καὶ κτημάτων καὶ ἱερῶν ἀμφίων καὶ λοιπῶν καθὼς καὶ διὰ ζώσης φωνῆς θέλετε πληροφρονηθῇ παρὰ τοῦ ἡγουμένου. Εἶνε δὲ ἀναγκαῖα ἡ ἐπεξεργασία καὶ ἐμφάνσις αὐτῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν κατὰ πολλοὺς λόγους, καθὼς γνωρίζετε καὶ ἡ ὁσιότης σας πραγματεύεται τὴν εὐταξίαν καὶ εὐρυθμίαν καὶ καλὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου, τὴν διατήρησιν τῶν σταυροπηγιακῶν προνομίων καὶ τῆς ὑπολήψεως τοῦ ἱερατικοῦ καὶ μοναχικοῦ χαρακτῆρος σας καὶ τὴν ἀποσόβησιν πάσης ἐνδεχομένης καταχρήσεως, εἰς τὰ ὅποια αὐτὰ διενεργεῖται ἀξιοχρέως ἢ τῆς Ἐκκλησίας πρόνοια.

Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐντελλόμεθα ὑμῖν, περιμένοντες νὰ ἰδῶμεν τὰς ἐν γραφῇ ἀληθείας ἀποκρίσεις σας συμφώνως μὲ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐπαινετὴν προθυμίαν τοῦ διαληφθέντος ὁσιωτάτου ἡγουμένου σας κῆρ Ἀνθίμου· ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μεθ' ἡμῶν.

αωκδ', Ιανουαρίου κδ'.

† Κων)πόλεως καὶ ἐν Χρῷ εὐχέτης

ΠΙΝΑΞ

σύντομος τῶν κυριωτέρων τοῦ Β' μέρους

§ §		§ §	
Α' νθίμος Γ' πατριάρχης	1, 2, 4, 5	Λασκαράκης Χ'' Μανωλ.	2
» ἡγούμε. Σκαλωτῆς	3, 5	Λεόντιος μοναχός	2
Ἀργυρόπουλος Μεγαλίδος	4	Μαλκοδξής Δ. καὶ σύζ. Ραλιὸ	4
Ἀργυρόπουλος	4	Μοναί — ἁγ. Παντελεήμονος	2
		— Σκαλωτῆς	2, 4
Γ' ρηγόριος Αἴνου	1 κ. ε.	Ο' σπητάλια }	
Ζ' ξαρχος π.	1	Σχολεῖα }	2
Ἐφορος	1	Σχολὴ ἐλληνικὴ	2
Υπογραφαὶ ἑνδεκα μητροπολιτῶν κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1823	§		2.